

Obsah

AKTUALITY

Ze zasedání Výkonného výboru KA ČR	2
Projekt inovace informačních systémů	
Komory auditorů	2
Poznamenejte si do díře	3
Semináře zařazené do prioritního vzdělávacího tématu	4
Nový termín semináře Výběry vzorků a jejich vyhodnocování v praxi	4
Přechod na elektronickou fakturaci	5
Schůzka auditorů zemí	
Visegrádské čtyřky v Českém Krumlově	5
IAASB vydala Strategii a pracovní plán na období 2012-2014	7
EAIG – European Audit Inspection Group zasedala v Praze	7

TÉMA ČÍSLA– E-BUSINESS

Podstata a rozvoj e-commerce (Ivana Peláková)	8
3D-Secure pro bezpečné platby na internetu (Tomáš Zouhar)	10
K povinné součinnosti provozovatelů internetových obchodů se správci daně (Jan Molín)	13
Specifika auditu účetních jednotek zabývajících se elektronickým obchodováním (Hana Mužátková)	16
Test: Otestujte si své znalosti o pojmech z oblasti „e-business“	20

NA POMOC AUDITORŮM

Auditorské standardy a typy zakázek (Markéta Jindřišková)	21
---	----

ZE ZAHRANIČÍ

Výroční kongres Evropské účetní asociace (Marcela Žárová, Jaroslava Roubíčková)	25
---	----

LIDÉ A FIRMY	28
--------------------	----

e-příloha Auditor 6/2012

OBSAH

- Z vystoupení účastníků schůzky auditorů zemí Visegrádské čtyřky v Českém Krumlově

Toto číslo vyšlo **11. 7. 2012**
Uzávěrka pro příjem podkladů
pro další číslo je **10. 9. 2012**

Informační společnost

Ladislav Mejzlík

Žijeme v informační společnosti. Co to znamená? Informatika není jen samostatnou specializací, kterou se zabývají k tomu určení a vyškolení specialisté, ale prorostla do našich životů tak, že se stala jejich neoddelitelnou součástí. Patří ke kvalifikaci každého, bez ohledu na to, v jakém oboru pracuje. Díky informatice vznikají nejen celé nové obory podnikání, ale mění se také způsob, jakým děláme řadu činností. Dovoluje nám pracovat z domova, komunikovat s rodinou a přáteli, archiovat dokumenty, nakupovat a prodávat věci, malovat, skládat hudbu apod. Informace a jejich zpracování může být velmi výnosný obchod, vředyť v žebříčcích největších společností a nejbohatších lidí na světě se dlouhodobě střídají na prvních místech firmy z oblasti informačních a komunikačních technologií a jejich majitelé.

Z těchto procesů nejsou vynecháni ani auditori. Proto je také součástí kvalifikace auditora zkouška z informačních a komunikačních technologií. Specifika využívání informačních a komunikačních technologií se zabývají pravidelně tematicky zaměřená čísla časopisu Auditor, čehož je příkladem i číslo, které právě čtete. Modernizaci prochází také informační systém úřadu Komory auditorů, který nebyl zásadně inovován řadu let. Zahájili jsme relativně rozsáhlý projekt, jehož cílem je automatizace dalších, dosud ručně vedených, agend do počítačového systému Komory, integrace jednotlivých částí stávajícího informačního systému a zavedení nových funkcí zaměřených zejména na elektronickou komunikaci. V první fázi se tento projekt projevil novou podobou webových stránek Komory, avšak podstatnější částí projektu nás teprve čekají.

Informační a komunikační technologie mají ale také své stinné stránky. Vyžadují určitý způsob myšlení a chování, při kterém bychom si měli

uvědomovat nejen výhody informatiky, ale také její rizika. Takový způsob myšlení nemusí vždy vyžadovat nějaké speciální programátorské nebo obdobné dovednosti, ale jedná se o mnohdy jednoduché vzorce chování, které si však musíme v souvislosti s používáním počítačů osvojit. Mám na mysli opatrnost při nakládání s osobními údaji, při ochraně informačních systémů před zneužitím, poškozením, či ztrátou dat apod. Vředyť tato rizika mohou mít velmi vážné důsledky a úkolem auditorů je přeci hlavně identifikace a minimalizace rizik. Mýtem a omylem řady lidí je, že zneužívání informačních a komunikačních technologií na jedné straně a odstraňování tohoto rizika na straně druhé vyžaduje zvláštní informatické dovednosti z oblasti programování nebo dokonce speciální technické prostředky. Pravdou však je, že se často jedná spíše o organizační, psychologické a sociální záležitosti, které mohou být vyřešeny relativně jednoduchými tradičními prostředky, bez speciálních znalostí či dovedností. Známý počítačový podvodník Kevin Mitnick, který strávil ve federálním vězení USA 5 let, nebyl velkým počítačovým specialistou, ale uměl předvídat a zneužívat chování lidí díky psychologické manipulaci. Ve svých pamětech popisuje jeden ze svých prvních podvodů, kdy vylákal heslo do počítačového systému konkurenční firmy tak, že zatelefonoval jménem pracovníka jiného oddělení asistence ředitele se zoufalou prosbou o sdělení hesla, protože to jeho se muablokovalo a on musí poslat rychle něco svému šéfovi, jinak ho vyhodí a pozval jí za to na večeři. Ona mu ho řekla a on vykradl z počítačového systému důvěrná data.

Přeji vám příjemně strávené letní měsíce, aby vám počítače přinášely více užítku než starostí a aby vás prostřednictvím nich nikdo nikdy nenapálil.

Ladislav Mejzlík
první viceprezident
a předseda Výboru
pro vnější vztahy KA ČR

Ze zasedání Výkonného výboru KA ČR

Výkonný výbor se na svém zasedání, které se uskutečnilo 11. června, zabýval jak standardní agendou, tak i druhým návrhem změn vybraných vnitřních předpisů připravovaných na listopadové jednání sněmu KA ČR. V rámci jednání vystoupil jako host viceprezident FEE Petr Kříž, který informoval o připravované reformě v organizaci a řízení FEE.

Výkonný výbor schválil:

- návrh Výboru pro auditorské zkoušky na osvobození žadatelů od dílčí části auditorské zkoušky ve smyslu § 8 odst. 3 zákona o auditorech,
- návrh na změnu standardu AS č. 56 a standardu ISQC 1,
- návrh školení pro řídicí subjekty, které řeší problematiku operačních programů,
- nominaci Petra Kříže na pozici Deputy President FEE,
- navržený postup přípravy interních řídicích předpisů,

- vyplacení pololetních premií zaměstnancům KA ČR,
- předpis „Pokyny a podmínky pro zajištění prezentace externích firem na vzdělávacích akcích KA ČR“,
- dokument „Zpráva z prověrky účetnictví KA ČR“, včetně postupu řešení pohledávek z let 2005-2007,
- spuštění nového webu KA ČR,
- nového člena výboru pro SMP Jiřího Liberdu.

Výkonný výbor dále projednal:

- novinky týkající se reformy FEE,
- informace o připravované strategii KA ČR,
- návrhy na změnu vybraných vnitřních předpisů KA ČR,
- informace z Dozorčí komise o kontrole

a vzal na vědomí:

- přehled uchazečů přihlášených do zkušebního systému od roku 2009,

- informace z Rady pro veřejný dohled nad auditem,
- připomínky organizací k návrhům evropských předpisů,
- dotazník FEE v souvislosti s přijetím ISA pro použití v EU,
- informace z oddělení metodiky týkající se odpovědí na metodické dotazy,
- informace o schůzce s předsedkyní Komory certifikovaných účetních,
- zprávu o daňovém přiznání za rok 2011,
- zápisy ze zasedání prezidia, výborů a komisí,
- zprávy ze zahraničních služebních cest,
- nabídku zahraničních služebních cest,
- informace z Kárné komise,
- ústní informaci o zajištění účasti na připravovaném semináři „Interní a externí auditor“,
- legislativní monitoring.

Jiří Mikyna

ředitel úřadu Komory auditorů ČR

Projekt inovace informačních systémů Komory auditorů

Komora auditorů již od svého založení věnovala pozornost využívání počítačových systémů pro vedení svých evidencí a pro komunikaci s auditory a veřejností. Vytvořený specializovaný informační systém úřadu KA ČR pro vedení evidence auditorů a webové stránky Komory byly v době svého vytvoření adekvátní tehdejšími potřebám a obvyklé úrovni využívání informačních a komunikačních technologií.

Za velmi dlouhé období však nedošlo (až na pravidelnou údržbu a dílčí vylepšování) k zásadnímu rozšíření, či zkvalitnění jeho funkcí a nebylo do informačního systému Komory významně investováno. Důsledkem byla nutnost přikročit k zásadnější inovaci a modernizaci informačních systémů Komory, včetně implementace nových funkcí, nových metod komunikace a vyšší integraci všech jeho částí. Celý projekt byl zahájen úvahami o cílové podobě a funkcích informačního systému Komory a přípravou zadání pro dodavatele celého projektu. Významnou částí tohoto zadání bylo také hledání možností, jak celý projekt financovat.

Přípravou tohoto projektu byla pověřena pracovní skupina, která nejen projekt připravila, ale rovněž průběžně dohlíží na jednotlivé etapy jeho realizace. Financování podstatné části inovace informačního systému bylo

zařazeno do česko-švýcarského projektu, na kterém se Komora účastní i jinými akcemi, zejména v oblasti vzdělávání. V minulém měsíci bylo podpisem smlouvy úspěšně ukončeno výběrové řízení Světové banky (která je distributorem prostředků česko-švýcarského projektu) na dodavatelskou firmu, která bude projekt realizovat. Zároveň

můžeme představit první výsledky práce na projektu, a to nový vzhled webových stránek Komory.

Vím, že neexistuje taková podoba stránek, která by se líbila a vyhovovala všem, ale výsledná podoba je výsledkem velmi podrobné rešerše aktuálních stránek obdobných institucí jak v tuzemsku, tak i v zahraničí, zkušeností s používáním původních stránek Komory a připomínek auditorů, veřejnosti a pracovníků Komory. Nová podoba stránek Komory by měla být přehledná, jednoduchá a bez zbytečných grafických prvků tak, aby umožňovala rychlou orientaci a vyhledávání informací. Věříme, že si na novou podobu stránek zvyknete a oceníme vaše připomínky k jejich možnému dalšímu vylepšení.

Ještě před spuštěním nové podoby stránek Komory byl vytvořen a implementován zcela nový systém pro správu a distribuci dokumentů (DMS – Document

Management System), který nahrazuje rozesílání dokumentů pracovníkům úřadu Komory, členům volených orgánů a výborů Komory prostřednictvím e-mailu a umožňuje jim on-line přístup k těmto dokumentům z libovolného počítače.

Další etapy inovace informačního systému budou následovat a budou zaměřeny na automatizaci dalších agend Komory, jejich integraci se stávajícím informačním systémem a zpřístupnění vybraných informací z tohoto systému auditorům prostřednictvím webového on-line rozhraní. Realizace celého projektu je rozložena až do roku 2013 a o jejím průběhu vás budeme informovat.

Ladislav Mejzlík

první viceprezident

a předseda Výboru pro vnější vztahy KA ČR

Poznamenejte si do diáře

Letošní sněm Komory auditorů ČR se bude konat v pondělí 19. listopadu v Top Hotelu Praha na Chodově v Praze 4, ulice Blažimská 1781/4.

Na sněmu se uskuteční volby sedmi členů a šesti náhradníků do Výkonného výboru a volby náhradníků do Dozorčí komise KA ČR.

Prezence účastníků bude od 8:30 hod.
a sněm bude zahájen v 9:30 hod.

Komora auditorů ČR vyhláší výběrové řízení na pozici vedoucí oddělení kontroly auditorské činnosti

POŽADUJEME:

- VŠ (nejlépe ekonomického směru),
- manažerské dovednosti,
- praxi na vedoucí (manažerské) pozici minimálně 2 roky,
- praxi v auditu min. 3 roky,
- znalost Mezinárodních auditorských standardů (ISA),
- schopnost spolupráce na mezinárodní úrovni,
- schopnost orientace a rychlé aplikace souvisejících právních předpisů do praxe,
- znalosti práce s dokumenty a vedení spisové agendy,
- zkušenost s právními úkony ve správním řízení,
- analytické a komplexní myšlení, pracovitost, samostatnost a zodpovědnost, organizační

schopnosti, komunikativnost, flexibilitu, schopnost týmové práce a zvládnutí zátěžových situací,

- výbornou znalost MS Office,
- aktivní znalost AJ,
- akceptaci častých služebních cest po celé ČR.

NABÍZÍME:

- pracovní smlouvu na dobu neurčitou,
- smluvní plat dle kvalifikace a praxe,
- notebook a mobilní telefon i k soukromému použití,
- pracoviště v centru Prahy,
- 5 týdnů dovolené,
- možnost profesního růstu – účast na mezinárodních konferencích.

V případě zájmu o nabízenou pozici pošlete Vaše CV a průvodní dopis na kontaktní email: info@rychetsky.eu.

Vaše odpovědi očekáváme nejpozději do 31. 8. 2012.

Komora auditorů si vyhrazuje právo výběrové řízení ukončit v dřívějším termínu.

Semináře zařazené do prioritního vzdělávacího tématu

V rámci prioritního tématu budou do nabídky vzdělávacích akcí ve druhém pololetí zařazeny dvoudenní semináře na téma **Využití novelizované Příručky pro provádění auditu při vedení spisu auditora**.

Semináře se uskuteční v Praze, v Brně a v Ostravě a budou opět realizovány a financovány v rámci projektu „Technická asistence v oblasti finančního výkaznictví“ programu česko-švýcarské spolupráce. Opětovně upozorňujeme, že vzhledem k administrativní náročnosti a stanoveným podmínkám projektu budou termíny a ostatní organizační pokyny k těmto seminářům zveřejněny dodatečně (předpokládáme v průběhu července/srpna). Sledujte proto v případě zájmu aktuální informace zveřejňované na našich internetových stránkách. Děkujeme za trpělivost a pochopení a věříme, že i přes tyto obtíže uvítáte možnost účastnit se těchto seminářů zdarma a oceníte vysokou profesionalitu a odbornost lektorského týmu z řad spolupracovníků komory. V této souvislosti upřesňujeme, že přesto, že jde o zcela nový seminář, nejedná se o vyhlášení nového prioritního tématu. Absolvováním tohoto semináře můžete splnit hodiny prioritního tématu „Klarifikované ISA“ vyhlášeného Výkonným výborem pro rok 2011 v rozsahu minimálně 14 hodin a s termínem splnění do konce roku 2012. Do června 2012 tuto povinnost již splnilo cca 1000 auditorů. Dále uvádíme rekapitulaci seminářů, jejichž prostřednictvím jste již měli možnost uvedené prioritní téma splnit.

V případě, že dosud nemáte splněný povinný rozsah prioritního tématu a nemáte ani možnost si chybějící hodiny doplnit v rámci seminářů ve 2. pololetí (např. z důvodu jejich obsazenosti), je možné splnit stanovený rozsah prioritního tématu formou e-learningových kurzů (Zpráva auditora a Spis auditora).

Předpokládáme, že o nové prezenční semináře bude opět velký zájem. V případě organizace těchto

bezplatných seminářů se však již od začátku potýkáme s nedisciplinovaností a bezohledností některých přihlášených účastníků, kteří se bez jakékoli omluvy na seminář nedostaví. Zabírají tak místa, jejichž počet je z důvodu zajištění efektivity školení omezen, jiným zájemcům a náhradníkům. **Proto apelujeme na všechny účastníky seminářů, aby respektovali pokyny v pozvánce a bezodkladně informovali firmu zajišťující organizaci semináře v případě, že se jej nemohou zúčastnit.**

Do prioritního tématu „Klarifikované ISA“ vyhlášeného pro rok 2011 byla započtena účast na těchto vzdělávacích akcích:

Prezenční semináře

1. dvoudenní seminář (14 hod.) na téma **Klarifikované ISA** (září 2010 – červen 2011)
2. jednodenní seminář (6 hod.) podle aktualizované **Příručky IFAC k řízení kvality pro malé a střední účetní a auditorské praxe** (září 2011 – červen 2012)
3. dvoudenní seminář (14 hod.) podle novelizované **Příručky IFAC k uplatňování ISA při auditu účetních závěrek malých a středních podniků** (září 2011 – červen 2012)
4. jednodenní seminář (6 hod.) **Zpráva auditora** (leden 2012 – červen 2012)
5. dvoudenní seminář (14 hod.) na téma **Využití novelizované Příručky pro provádění auditu při vedení spisu auditora** (od září 2012)

E-learningové kurzy

6. **Zpráva auditora** (8 hod., od září 2011)
7. **Spis auditora – Vybrané poznatky z kontrol kvality** (6 hod., od ledna 2012)

Monika Kryštůfková
oddělení vzdělávání KA ČR

Nový termín semináře Výběry vzorků a jejich vyhodnocování v praxi

Vzhledem k velkému zájmu a rychlému obsazení obou říjnových termínů v Praze vypisujeme další termín semináře s Michalem Štěpánem na téma **Výběry vzorků a jejich vyhodnocování v praxi**. Přednáška byla nově zařazena na 14. prosince 2012 a uskuteční se v Praze v hotelu STEP od 9 do 14 hod. Nový termín byl již zveřejněn na internetových stránkách Komory, jejichž prostřednictvím se můžete v případě zájmu na seminář přihlásit.

Další termín
semináře

Monika Kryštůfková
oddělení vzdělávání KA ČR

Přechod na elektronickou fakturaci

Od července 2012 přechází Komora auditorů ČR na systém elektronického zasílání daňových dokladů. Nově zavedenému systému odpovídá i úprava objednávkových formulářů jak na nových internetových stránkách, tak v tištěné podobě zveřejněné v minulém čísle časopisu, resp. v příloze s nabídkou vzdělávacích akcí. Věnujte proto, zejména v začátku, pozornost při vyplňování údajů, především pak e-mailové adrese, na kterou si přejete daňový doklad zaslat. Daňové doklady Vám budou doručeny od odesílatele KA ČR – Fakturace

z e-mailové adresy fakturace@kacr.cz. Pokud neuvedete ve své objednávce jiný požadavek, nebude již komora zasílat faktury v tištěné podobě poštou, ale pouze elektronicky na vámi zadanou e-mailovou adresu.

Věříme, že tento způsob zasílání daňových dokladů, vzhledem ke zrychlení doručování a zejména úspoře nákladů, přivítáte.

Monika Kryštůfková
oddělení vzdělávání KA ČR

Schůzka auditorů zemí Visegrádské čtyřky v Českém Krumlově

Ve dnech 23. – 25. května se v Českém Krumlově uskutečnilo dvanácté každoroční setkání představitelů auditorů zemí Visegrádské čtyřky (V4).

Jednání bylo zaměřeno na aktuální témata, jako jsou veřejný dohled nad národními profesními organizacemi, malé a střední auditorské společnosti a legislativní návrhy Evropské unie týkající se změn v regulaci auditorské činnosti v Evropské unii.

Jde zejména o návrhy, které by měly omezit pravomoci samosprávných profesních komor, umožnit vstup volného investičního kapitálu do auditorských firem, zavést absolutní zákaz poskytování neauditorských služeb auditory, povinou rotaci auditorů apod.

Schůzky se zúčastnili viceprezident maďarské komory auditorů pro mezinárodní záležitosti Ferenc Eperjesi (MKVK), členové výkonné rady polské komory auditorů (KibR) Maria Rzepnikowska a Krzysztof Burnos, prezident Slovenské komory auditorů (SKAU) Ondrej Baláž a člen prezidia Luboš Vančo, prezident Federace evropských účetních (FEE) Philip Johnson a viceprezident FEE Petr Kříž. Hostitelskou Komoru auditorů ČR reprezentovali prezident Petr Šobotník, viceprezidenti Ladislav Mejzlík a Jiří Ficbauer, místopředseda dozorcí komise Michal Hora, předseda kárné komise Jiří Vrba a ředitel úřadu Jiří Mikyna.

Prezident FEE Philip Johnson a viceprezident FEE Petr Kříž informovali nejen o probíhajícímu procesu projednávání uvedených návrhů v Evropské komisi a Evropském parlamentu, ale rovněž o stanoviscích FEE k těmto návrhům.

Jednání probíhalo ve třech sekcích, v nichž k danému tématu vystoupili zástupci jednotlivých komor.

Šlo o následující problematiku:

- Veřejný dohled nad národními profesními organizacemi
- Malé a střední auditorské firmy – výzvy a příležitosti
- Legislativní návrhy Evropské unie – postoj jednotlivých zemí

Účastníci jednání se shodli v tom, že legislativní návrhy Evropské unie přinesou posílení regulace auditorské profese a oslabení samosprávných funkcí auditorských komor. V konečném důsledku budou mít nepříznivý dopad zejména na malé a střední auditorské firmy.

Příští setkání auditorských komor zemí Visegrádské čtyřky se bude konat v roce 2013 na Slovensku.

Více z vystoupení účastníků schůzky V4 si můžete přečíst v e-příloze, která je pro auditory přístupná na webových stránkách komory www.kacr.cz v části pro členy.

Athina Lérová
oddělení vnějších vztahů KA ČR

IAASB vydala Strategii a pracovní plán na období 2012-2014

Rada pro mezinárodní auditorské a ověřovací zakázky (IAASB) vydala Strategii a pracovní plán na období 2012-2014, ve kterém se zaměřuje především na problematiku zpráv auditora. Důraz je kladen také na ostatní auditorské služby a ověřovací zakázky.

IAASB se chce v příštích třech letech zaměřit především na následující oblasti:

- podporu světové finanční stability,
- posílení role, významu a kvality ověřovacích zakázek a ostatních auditorských služeb,
- přijetí a uplatnění standardů vydávaných IAASB.

Hlavní prioritou jsou standardy věnované zprávě auditora. IAASB chce pokračovat v aktivitách zaměřených na oblast kvality auditu, zveřejněných údajů, prověrek a ověřovacích zakázek včetně zprávy o ověření prohlášení o emisích skleníkových plynů. I nadále chce IAASB pokračovat v monitorování implementace ISA ve světě a zabývat se standardy a materiály

pro malé a střední podniky. Své aktivity zaměří také na problematiku v oblasti bank a tržní hodnoty, protože tyto oblasti jsou výrazně ovlivňovány současnou globální krizí.

Materiál si můžete stáhnout v anglickém jazyce na stránkách IFAC www.ifac.org.

Pavla Pšeničková
oddělení metodiky KA ČR

EAIG – European Audit Inspection Group zasedala v Praze

Rada pro veřejný dohled nad auditem byla ve dnech 14. – 15. června 2012 organizátorem pracovního jednání skupiny zástupců veřejných dohledů nad auditem z členských zemí EU. Jednání proběhlo na půdě Vysoké školy ekonomické, která k tomuto účelu poskytla prostory, a zúčastnilo se ho celkem 38 účastníků, z nichž Českou republiku reprezentovali: Jiří Rusnok, Radek Neužil, Jiří Ficbauer a Michal Hora.

Celé pražské jednání EAIG řídili zástupci veřejného dohledu nad auditem z Velké Británie, které vedl Andrew Jones, a mezi hlavní body programu patřilo:

- Vytvoření celoevropské databáze nálezů, které byly zjištěny při kontrolách auditorů

- Způsob a pravidla provádění společných kontrol s PCAOB
- Zapojení externích subjektů do dohledu nad auditem
- Způsob provádění kontrol a tvorby zpráv o nich
- Získávání inspektorů pro dohled

Příští jednání skupiny se bude konat 14. – 15. listopadu 2012 ve Švýcarsku a budou mu předsedat zástupci veřejného dohledu nad auditem z Německa.

Ladislav Mejzlík
první viceprezident
a předseda Výboru pro vnější vztahy KA ČR

Podstata a rozvoj e-commerce

Ivana Peláková

Světová e-commerce zaznamenává obrovský boom jako prodejní kanál v souvislosti s nárůstem počtu uživatelů Internetu. Lidí s přístupem k Internetu je v současnosti více než dvě miliardy, tedy skoro třetina světové populace. Nemenší význam má zlevňování a zrychlování datového spojení, či zvyšování bezpečnosti on-line platebních transakcí.

V širším slova smyslu zahrnuje elektronická komerce nejen on-line nákup a prodej, ale také e-marketing, elektronické online platby, elektronické výměny dat (EDI), automatické sběry dat atp. E-commerce je založena na využívání komunikačních technologií, zejména www stránek, e-shopů, publikačních systémů (CMS), databází, e-mailů a vyhledávačů.

Mezi internetovými obchody rozlišujeme obchody typu B2B (Business to Business), B2C (Business to Customers), dále C2C (Customers to Customers) a C2B (Customers to Business).

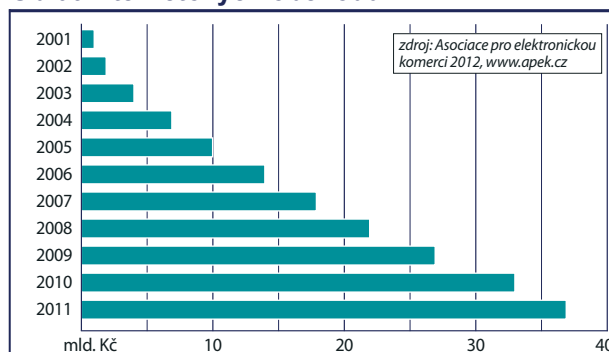
- Zkratkou B2B jsou označovány internetové obchody, kdy dodavatel prodává svým obchodním partnerům (velkoobtěratelům) za speciálních podmínek (ceny, dodací lhůty, splatnosti aj.). Tito obchodní partneři pak zajišťují prodej zboží koncovým spotřebitelům (retail).
- Zkratka B2C naproti tomu označuje e-obchody, které jsou určeny pro prodej koncovým zákazníkům. Dnes již i B2C obchody používají nástroje, které dříve využívaly pouze elektronické obchody v segmentu B2B, například on-line přehledy objednávek a jejich stavů, informace o skladových dostupnostech boží nebo sledování zboží během přepravy. Cílem B2C e-shopů je získání a udržení zákazníka. Graficky i obsahově jsou jejich webové stránky navrženy tak, aby oslovovaly cílovou skupinu zákazníků, dostatečně reprezentovaly nabízené zboží a umožnily zákazníkům snadnou orientaci a pohodlný nákup. Pro přilákání a přesvědčení ke koupi se zde využívá řady pobídek, jako jsou slevy, výprodeje, novinky, akční nebo související zboží atp.
- Zkratka C2C představuje zejména elektronické bazary a aukce zprostředkující vztah dvou koncových uživatelů/zákazníků.
- Zkratka C2B označuje případy, kdy obchodní vztah svůj poptávkou iniciuje zákazník.

E-commerce v České republice

Rozvoj elektronického obchodu v České republice se datuje od roku 1996, kdy byly založeny první internetové obchody. Celkový obrat internetového obchodování v České republice (spotřebitelské nákupy zboží) odhaduje Asociace pro elektronickou komerci (APEK) na 37 miliard korun v roce 2011, což je cca 12 %

nárůst proti předchozímu roku (v odhadu není zahrnuto cestování a zábava, zdroj: APEK).

Obrat internetových obchodů

V Česku funguje zhruba 21 000 internetových obchodů a každý měsíc je zprovozněno několik stovek nových e-shopů. Vyplývá to z průzkumu Stav e-commerce v ČR v roce 2012 vypracovaného portálem Shoptet.cz ve spolupráci s agenturou NMS Market Research. K největším e-shopům v České republice z hlediska obratu patří Alza.cz, která vykázala tržby více než 6,8 miliard korun v roce 2011, následují ji Mall.cz s čtyřmiliardovým a Kasa.cz s 2,5miliardovým obratem.

Největší internetové obchody v ČR a jejich auditoři

e-shop	obrat 2011 (v mil. Kč)	obrat 2010 (v mil. Kč)	obrat 2009 (v mil. Kč)	auditor
alza.cz	6 817	5 606	4 178	PKM Audit & Tax s.r.o.
mall.cz	4 000	2 206	1 480	BDO Audit s.r.o.
kasa.cz	2 500	NA	NA	Alois Berka s.r.o.
czc.cz	1 003	7 215	737	A+D Help s.r.o.
vivantis.cz	418	323	341	Ing. Jana Kunešová

zdroj: výzkum Stav e-commerce v ČR v roce 2012, obchodní rejstřík

Vedle e-shopů existují tzv. porovnávače, které díky soubornému přehledu zboží z jednotlivých obchodů nabízejí velmi rychlou orientaci pro zákazníka a mimo jiné snadné srovnání konkurenčních cen. Spotřebitel sem přichází již se zájmem o koupi konkrétního zboží a zde se většinou již jen finálně rozhoduje, ve kterém e-shopu nákup uskuteční. Porovnávačům zboží kraluje Zboží.cz a Heuréka.cz, které společně obhospodařují kolem 84 % trhu. Zbýlých 16 % si mezi sebe dělí několik dalších menších serverů (například Srovnáme.cz, Hyperzboží.cz a další). Podle Shoptet.cz se jedná o nejkvalitnější zdroj potenciálních zákazníků.

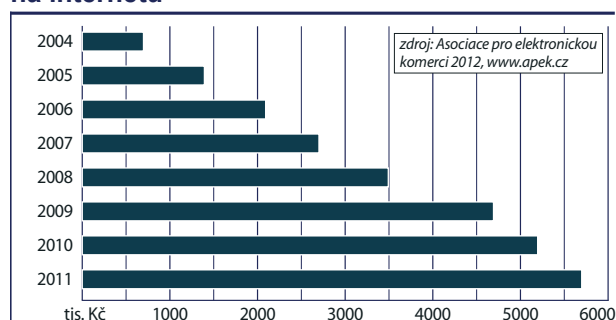
Vedle hodnoty prodeje se na český e-commerce můžeme podívat z hlediska návštěvnosti. Podle statistiky NetMonitoru patří k nejnavštěvovanějším portálům

heurka.cz (1,9 milionů reálných uživatelů za měsíc), za nímž následují aukro.cz (1,7 milionů návštěv za měsíc) a zboží.cz (1,6 milionů návštěv za měsíc). (Zdroj: www.lupa.cz, statistiky NetMonitoru duben 2012.)

Zkušenost s nákupem po internetu je v České republice vysoká, v roce 2011 mělo v ČR s nákupem na internetu zkušenost 96 % jeho uživatelů (zdroj: APEK).

Počet obyvatel ČR se zkušeností nákupu na internetu

Útraty Čechů na internetu rostou. Průměrná hodnota nákupu je podle zmíněného výzkumu společnosti Shoptet 1800 korun. Jak uvádí výzkum realizovaný internetovým srovnávačem Heureka.cz a obchodním portálem Aukro.cz, kterého se zúčastnilo 7 tisíc uživatelů internetu: „...bezmála 65 procent tuzemských uživatelů za poslední rok v e-shopech utratilo více než 5 tisíc korun. U pětiny uživatelů tyto útraty převýšily 20 tisíc korun.“

Škála produktů nabízených a poptávaných přes internet je široká – od textilu, elektroniky, knih nebo dětského zboží až po cestovní nebo pojišťovací služby. Dokonce můžeme říci, že ve své rozmanitosti předčí nabídku běžných obchodů. Méně obvyklé či úzce specializované produkty, jejichž obstaráváním v kamenných obchodech by zákazník ztratil značné množství času, dokáže v internetových obchodech často sehnat během několika minut.

Co zákazníci v Česku nejraději kupují na internetu? Jeden z mála aktuálních průzkumů české e-commerce, které jsou k dispozici (Stav e-commerce v ČR v roce 2012, Shoptet.cz) říká, že nejčastějším artiklem kupovaným přes internet je oblečení, které si v roce 2011 objednalo 87 % nakupujících přes internet. Toto zjištění je poněkud překvapivé, vzhledem k tomu, že obchody s oblečením tvoří jen asi 20 % z přibližně 21 tisíc e-shopů, které v Česku fungují, a mezi největšími českými e-shopy není žádný výlučně orientovaný na prodej módy. Je však potřeba mít na paměti, že zjištění vzniklo z dat statistického vzorku jednoho tisíce e-shopů sdružených právě pod Shoptet.cz extrapolovaných na celý český internetový trh, což může výsledný obrázek ovlivnit. Na druhou stranu, i celosvětově patří sortiment oblečení k nejfrekventovanějším.

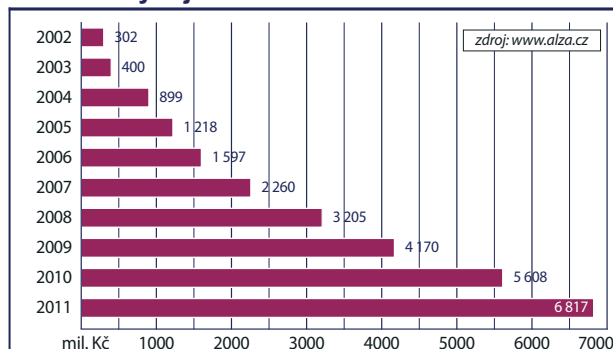
K uvedenému výzkumu ještě dodejme, že ačkoli nebo možná právě proto, že e-commerce prochází u nás takovým bouřlivým vývojem, srovnatelných dat a ucelených analýz popisujících tento trh je zatím k dispozici jen velmi málo. Nejen stávající hráči tak volají po vypracování aktuálních, nezávislých a objektivních analýz, nutných pro detailní pochopení trhu.

Význam e-commerce a očekávání

Existence firem prodávajících své zboží přes internet výrazně ovlivňuje činnost tradičních prodejních kanálů, tzv. kamenných obchodů. Tradiční prodejci pocítují v první řadě tlak na ceny, přičemž jsou nuceni být nově aktivní i na internetu a často musejí měnit celou svou dosavadní strategii ve vztahu k zákazníkovi, aby vůbec přežili. Konkurenční výhoda internetových firem je přitom zjevná – on-line obchody mají nižší provozní náklady a lepší řízení zásob. Z těchto důvodů lze očekávat, že i nadále bude klesat nejen tržní podíl maloobchodníků, ale i jejich tržby, obchodní marže a zisky.

Objem obchodů uskutečněných prostřednictvím elektronických obchodů roste závratnou rychlostí. To můžeme dokladovat například na obrázku růstu obrátu největšího českého e-shopu Alza.cz.

Alza.cz - vývoj ročního obrátu

I v příštích letech lze očekávat, že velikost a význam e-commerce nadále poroste. Jednak díky rostoucímu zájmu ze strany poptávky, jednak jako zdroj příjmů nabízející strany (ať již jde o nový zdroj příjmů jednotlivců nebo rozšíření prodejních kanálů stávajících kamenných obchodů). Rostoucí poptávka však nezaručuje automatický úspěch podnikatelských projektů na internetu. Zejména díky malým vstupním nákladům je konkurence v e-commerce obrovská a oslovení zákazníků obtížné.

Ivana Peláková

Ing. Ivana Peláková absolvovala na VŠE v Praze obor Mezinárodní obchod. Po ukončení studia pracovala v obchodním a následně marketingovém oddělení nadnárodní společnosti Unilever. Na pozici brand marketing managera ve firmě Johnson&Johnson pak byla zodpovědná za řízení řady značek z oblasti kosmetiky a osobní hygieny.

3D-Secure pro bezpečné platby na internetu

Tomáš Zouhar

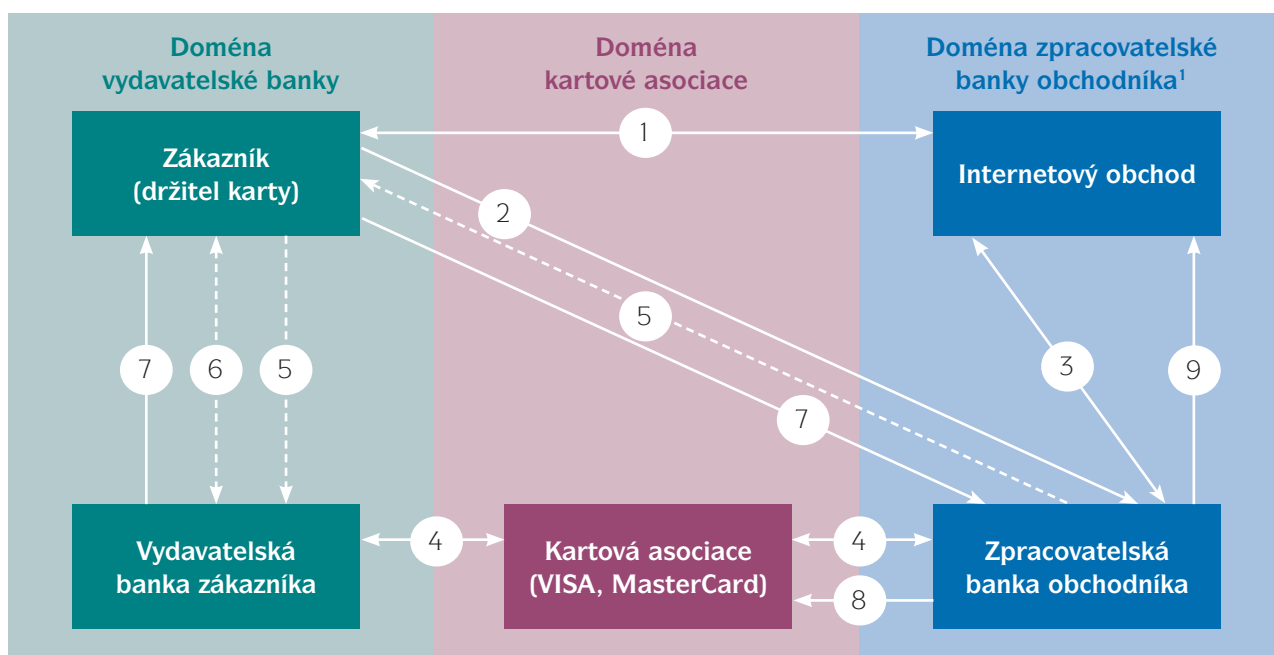
Přestože pojem 3D-Secure (dále jen 3DS) není mezi uživateli internetu neznámým pojmem, častěji se při nákupech setkáme s označením Verified by VISA a MasterCard SecureCode. Oba tyto termíny doprovázené logy dvou hlavních kartových asociací jsou označením technického řešení elektronických plateb 3DS. Cílem tohoto článku je vysvětlit, co tento pojem označuje, čím je jeho technické řešení zajímavé z pohledu běžného uživatele, provozovatele elektronického obchodu a především osoby odpovědné za vnitřní a vnější kontrolu.

Placení kartou v prostředí internetu nevyžaduje její fyzickou přítomnost na straně plátce, dokonce není nutná její existence coby nosiče potřebných údajů, tj. čísla karty, data expirace, popř. jména držitele. Hlavní odlišnost 3DS od většiny ostatních řešení elektronických plateb platební kartou na internetu je skutečnost, že údaje o platební kartě nejsou během procesu nákupu sdělovány obchodníkovi, ale pouze důvěryhodné autoritě, nejčastěji bance obchodníka. Současně je obchodník bankou v reálném čase ujištěn, že jeho zákazník, tj. držitel karty, má dostatek prostředků na účtu vázaném ke kartě (debetní, úvěrové nebo dobíjecí) a že za objednané zboží či službu dostane bankou zákazníka zaplacen. Zkratka 3D v názvu 3D-Secure neznamena 3 dimenze, jak by se na první pohled mohlo zdát, ale 3 domény, kterými se v tomto případě rozumí subjekty zajišťující vzájemnou komunikaci a ověření platby.

Popis schématu:

1. Zákazník internetového obchodu provede výběr zboží/služeb.
2. Po dokončení objednávky a výběru platební metody je zákazník nasměrován na platební bránu zpracovatelské banky, kde vyplní číslo své platební karty a odsouhlasí částku.
3. Odsouhlasení objednávky mezi bankou a obchodníkem.
4. Prověření, že karta je zařazena v systému 3DS nejprve u kartové asociace a zprostředkovaně u vydavatelské banky.
5. Zákazník je prostřednictvím zpracovatelské banky vyzván k autentizaci platby u své vydavatelské banky.
6. Zadání hesla/PIN/jednorázového klíče a jeho odsouhlasení bankou.
7. Vydavatelská banka prostřednictvím prohlížeče zákazníka informuje zpracovatelskou banku o schválené platbě.
8. Schválená platba je zařazena do zpracování požadavků clearingů s kartovou asociací.
9. Obchodníkovi je zaslána informace o výsledku transakce.

Uvedené schéma se může vzhledem k počtu operací a pěti subjektům jevit jako složitý proces, nicméně díky standardizaci probíhá veškeré ověřování maximálně v řádu vteřin. Doména kartových asociací představuje hlavního zprostředkovatele mezi jednotlivými bankami a v samotné transakci zajišťuje ověření, zda kartou lze provádět internetové platby, zda transakce

¹ Řadí se k ní i smluvní dodavatel technického řešení platební brány, pokud si celé řešení nezajišťuje banka vlastními silami.

nepřekračuje nastavený limit – karty i samotného účtu. Z pohledu zákazníka i obchodníka je to kromě uvedených log zcela neviditelný prvek.

Vydavatelská banka zákazníka má možnost před odsouhlasením platby požadovat osobní autentizaci držitele karty (operace č. 5 a 6). Ta probíhá po zadání čísla karty na platební bráně zpracovatelské banky obchodníka, kdy je zákazník přesměrován na formulář své banky, jež ho vyzve k potvrzení platby předem domluveným způsobem. Tento způsob by měl být vždy nezpochybnitelný z obou stran. Jedna z možností jsou předem domluvené „šifry“, na formuláři banky zákazníka se zobrazí předem domluvený neveřejný údaj (ochrana proti phishingu – podvodné technice používané na internetu k získávání citlivých údajů, jako jsou hesla, čísla kreditních karet apod., v elektronické komunikaci), tak aby zákazník měl jistotu, že komunikuje se svojí bankou. Do formuláře pak zadá předem určený PIN či heslo. Další způsob autentizace je zadání jednorázového hesla zasláno v SMS na telefonní číslo zákazníka, tak jako u platebních příkazů elektronického bankovníctví. V posledních letech české banky postupně přecházejí na tento druh ověření. Autentizace platby zákazníkem u vydavatelské banky je pouze možností a vydavatelská banka nemusí dodatečně prověřením po svém klientovi vyžadovat. V takovém případě přebírá vydavatelská banka zodpovědnost za případné zneužití, a přestože transakce probíhá v ostatních krocích stejným způsobem, již ji nelze označovat jako plnohodnotnou 3D-Secure platbu.

Implementace 3DS u obchodníka

Zpracovatelská banka obchodníka zajišťuje v celém procesu nákupu v elektronickém obchodu nejviditelnější část práce. Aby mohl zákazník svojí kartou bezpečně zaplatit, musí nejprve banka obchodníka jeho elektronický obchod propojit se svojí platební bránou. Implementace 3DS je díky univerzálnímu řešení protokolu http(s) a jazyku XML standardizovanou záležitostí, a to včetně administrativních postupů. Smlouva se zpracovatelskou bankou řeší především vzájemný vztah mezi obchodníkem a bankou, dodržování pravidel kartových asociací a sazby poplatků. V souvisejícím dokumentu, nejčastěji příloze smlouvy, jsou definovány technické prvky jako adresa elektronického obchodu, zabezpečené internetové adresy, ze kterých bude probíhat šifrovaná komunikace mezi obchodem a platební bránou, identifikace plateb a způsob jejich finančního vypořádání.

Mezi další závazné dokumenty patří bezpečnostní sebehodnocení obchodníka v oblastech přístupu uživatelů (zaměstnanců obchodníka), vývoje a testování aplikace obchodu, zabezpečení sítě a manipulace s citlivými údaji. Obchodník se tak smluvně zavazuje dodržovat bezpečnostní opatření, aby v maximální možné míře předešel případnému úniku a zneužití údajů o svých zákaznících. Další smluvní povinnosti

obchodníka je předcházet potencionálnímu zneužití údajů o zcizené platební kartě, resp. osobních údajů držitele karty. Mezi obecná opatření patří mimo jiné nahlašování opakovaných neúspěšných pokusů o provedení platby jednou kartou, limitovaný počet transakcí za určitý časový úsek či dodržování pravidel refundace.

Při zavádění 3DS se klade důraz na důsledné otestování zabezpečeného rozhraní a komunikace mezi obchodníkem a bankou. Za tímto účelem banka vybaví obchodníka sérií virtuálních platebních karet s dočasnou platností. Po spuštění do reálného provozu v případě plné implementace 3DS může obchodník sledovat uskutečněné transakce ve svém informačním systému. Současně má možnost přístupu přes webové rozhraní své banky. To je určeno pro detailnější sledování komunikace mezi ním a platební bránou včetně neúspěšných transakcí. Rozhraní také dovoluje generování sestav a výpisů s platbami v případech, kdy jsou transakce zpracovávány ručně bez automatického přenosu z platební brány do elektronického obchodu.

Vazba 3DS na účetnictví obchodníka

Možnosti vazeb platební brány 3DS na informační systém obchodníka a především na účetnictví, ve smyslu softwaru pro vedení účetnictví, je více. Důležité je si uvědomit, že 3DS je z hlediska samotné platby pouze doplňujícím nástrojem bankovního převodu, který probíhá mezi bankou zákazníka a bankou obchodníka a de facto se jedná o neodvolatelný platební příkaz stvrzený všemi zúčastněnými stranami. Přestože zákazník „platí kartou online“, nedochází, stejně jako v kamenném obchodě, k převodu peněžních prostředků okamžitě. Garance platby nicméně umožňuje bez

Pane doktore, sedí tu už třetí den a tvrdí, že má videokonferenci.

Kresba: Ivan Svoboda

obav dokončit a urychlit celý nákup, který v případě služeb poskytovaných na dálku, prodeje elektronického obsahu apod., může proběhnout okamžitě bez nutnosti peněžního vyrovnání.

Časový nesoulad mezi autorizací platby a reálným připsáním částky na účet obchodníka bývá sice relativně krátký, řádově ve dnech, ale i tak z hlediska účetnictví a vnitřní kontroly existují potenciální rizika. V závislosti na prodávaných komoditách a službách, technických možnostech a vlastních potřebách by měl obchodník zohlednit, v jaké části svého informačního systému bude uskutečněné (autorizované) platby kartou evidovat. Prvním místem, kam je potvrzená transakce v elektronickém obchodě zaznamenána, je nejčastěji databáze objednávkového modulu či podobná prvotní evidence. Na základě autorizované platby může být objednávka dále zpracovávána (expedice, zadání do výroby, odeslání přístupových údajů atd.). Záleží na obchodníkovi, zda pohledávku z titulu autorizované platby vztahující se k závazné objednávce nebo realizovanému prodeji elektronického obsahu promítne okamžitě i do svého účetnictví.

V případech, kdy je prvotní evidence obchodních případů schopná zajistit dodatečné párování došlých bankovních plateb na jednotlivé objednávky a zároveň účetnímu systému poskytuje dostatečnou kontrolu vyřízených objednávek, považují sledování jednotlivých obchodních případů a jejich úhradu v účetnictví za nadbytečné. Evidenci účetních předpisů autorizovaných plateb a jejich úhrad lze provádět dávkově, a to i ručními záznamy bez složité integrace na základě summarárních sestav a výpisů od banky obchodníka. U menších obchodníků, kterým platby kartou netvoří významný objem finančních toků a kterým účetní evidenci zajišťuje třetí osoba až s určitým časovým odstupem, má účtování o předpisu spíše formální charakter. Pro identifikaci a kontrolu došlých plateb zůstává zásadní počáteční nastavení platebního místa (virtuálního terminálu spojeného s platební bránou banky) a frekvence dávkového přepisování plateb na bankovní účet obchodníka. U větších obchodníků se složitější organizační strukturu má smysl uvažovat o více platebních místech, která umožní třídit platby kartou podle jejich povahy a způsobu jejich dalšího zpracování v transakčních systémech

obchodníka a v jeho účetnictví. Toto členění současně umožňuje v případech více prodejních a objednávkových modulů nezávislé vyřizování zakázek a jejich kartových transakcí.

Ve srovnání s jinými způsoby online plateb, jako jsou internetové peněženky nebo platební rozhraní internetových bankovníctví jednotlivých bank, představuje 3DS bezpečné a robustní řešení pro platby kartou. Výhoda okamžitého uskutečnění platby, resp. její garance je podmíněna technickými požadavky na obchodníka, počáteční implementací a provizemi zprostředkujícím bankám a asociacím. Je otázkou, zda řešení 3DS dokáže omezit zažité obavy českých zákazníků při platbách na internetu nebo zda budou platební karty nahrazeny jiným platebním nástrojem s minimálně stejným stupněm zabezpečení, ale jednodušší autentizací na straně zákazníka.

Tomáš Zouhar

Ing. Tomáš Zouhar vystudoval obor Účetnictví a finanční řízení podniku na VŠE v Praze, kde od roku 2006 pracuje na pozici hlavního účetního. V rámci svého doktorského studia se soustředí na nestátní neziskové organizace.

inzerce

ANAG®
www.anag.cz

MEZINÁRODNÍ DVOJÍ ZDANĚNÍ
Ing. Zuzana Rybová, Ph.D.
• smlouvy o sázení dvojího zdanění
• určení rezidence
• způsoby vybírání daně
• příjmy zahraničních osob
• příjmy rezidentů
• smlouva se Slovenskem včetně komentáře
• převodní ceny
2012
aktualizované a rozšířené vydání edice daně

brožovaná
488 stran
499 Kč

DPH V PŘÍKLADECH
k 1. 4. 2012
Ing. Jana Lešebková
• praktické příklady včetně zúčtování
• výklad zákona o DPH v odvětvích služeb a zboží
• nové režimy u poskytnutí stavebních prací v příkladech
• přechod na HES sazbu DPH
• informace GFŘ a S SDH
• režim přenesení daňové povinnosti
2012
aktualizované a rozšířené vydání edice daně

brožovaná
632 stran
429 Kč

DANĚ Z PŘÍJMŮ
s komentářem
PhDr. Vladimír Pátek, Mgr. Petr Pátek
• zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, s komentářem, účinný pro rok 2012, včetně novel od 1. 4. 2012 a 1. 1. 2013
• zákon č. 586/1992 Sb., o rezidencích pro účely zálohování daně z příjmů, s komentářem
• volitelná a povinná výlohy
• přílohy a sdělení MF ČR
• judikatura
2012
aktualizované vydání edice daně

vázaná se stužkou
1080 stran
859 Kč

VNITŘNÍ SMĚRNICE
pro podnikatele
Hana Kouřilíková
• obsahuje vzory
41 vnitřních směrnic
• přílohou je CD pro tvorbu vnitřních směrnic
2012
aktualizované vydání edice účetnictví

brožovaná
408 stran
549 Kč

K povinné součinnosti provozovatelů internetových obchodů se správci daně

Jan Molin

V posledních několika letech začala daňová správa v rámci vyhledávací činnosti hojně využívat institutu povinného poskytování informací zejména od provozovatelů internetových obchodů a aukčních serverů. Důvod pro takový postup je nasnadě.

V souvislosti s rozvojem internetu totiž přibývá osob, které se jeho prostřednictvím snaží získat vedlejší (a mnohdy i hlavní) příjem, přičemž ne vždy správně vyrovnají související daňové povinnosti.

V současné době jsme svědky toho, že tyto kauzy dospívají do rozhodnutí finančních úřadů o doměření daně, resp. jejich rozhodnutí jsou přezkoumávána v rámci správního soudnictví.

Cílem tohoto článku je vyložit právní úpravu dotýkající se poskytování informací ve vztahu ke správcům daně, jakož i zabývat se některými širšími otázkami zdanění příjmů fyzických osob zejména z neoprávněného podnikání.

Jak to vše začalo, resp. blíže k povinné součinnosti se správci daně

První zmínky o naznačeném postupu daňové správy se datují zhruba do let 2009 a 2010, kdy se v médiích začaly objevovat zprávy o tom, že správci daně vyžadují od provozovatelů aukčních serverů údaje o svých uživateli (zejména fyzických osobách – nepodnikatelích) včetně informací o realizovaných příjmech¹. Nejvíce se kauza dotkla aukčního portálu Aukro.cz, který v rámci povinné součinnosti poskytl správcům daně informace o stovkách svých uživatelů. Jak dokládá tehdejší vyjádření nejvyšších představitelů daňové správy, jednalo se o systémový krok: „Přišlo doporučení z Evropské komise, abychom se soustředili tímto směrem. Na internetu jde o hodně peněz.“²

Právní úprava poskytování informací správci daně je v současné době zakotvena zejména v ustanovení § 57 odst. 1 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „daňový řád“), přičemž navazuje na zásadu

součinnosti definovanou v ustanovení § 6 odst. 2 daňového řádu³. Podle zmíněných ustanovení jsou na základě vyžádání správce daně povinny poskytnout příslušné údaje orgány veřejné moci a fyzické a právnické osoby, které:

- a) vedou evidenci osob nebo věcí,
- b) poskytují plnění, které je předmětem daně,
- c) provádějí řízení v případech, jejichž předmět podléhá daňové povinnosti, nebo
- d) získávají jiné údaje nezbytné pro správu daní.

Právě poslední bod je přitom téměř všezahrnující možností, prostřednictvím které správce daně může požadované údaje získat. Jak naznačují některé výklady, bude až otázkou soudních rozhodnutí, jak široce bude tato možnost realizována: „V jaké šíři lze v zákoně použitý termín „získávají jiné údaje nezbytné pro správu daní“ vyložit, to patrně ukáže až následná judikatura. Z dikce komentovaného ustanovení vyplývá pouze tolik, že jde o všechny jiné údaje, než které jsou uvedeny v předchozích ustanoveních, a že musí jít o údaje nezbytné pro správu daní, což je pojem neobyčejně široký.“⁴

Správce daně realizuje tento institut prostřednictvím tzv. výzvy, což je vžitý název pro rozhodnutí, kterým správce daně ukládá procesní povinnosti a přiznává procesní práva. V rámci takového rozhodnutí současně určí lhůtu k provedení úkonu (tzv. správcovská lhůta), přičemž je vázán zejména zásadou přiměřenosti (viz ustanovení § 5 odst. 3 daňového řádu). Osoba, která má informace poskytnout, může požádat o prodloužení stanovené lhůty s tím, že platí příslušná ustanovení daňového řádu.⁵

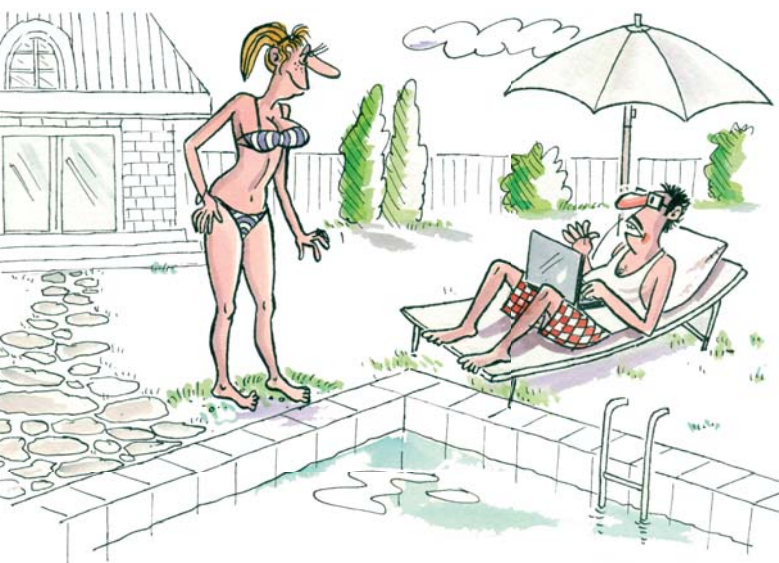
¹ Viz například Jitka Vlková: iDnes.cz [online]. 2010 [2012-06-13]. Bernák zkoumá internetový prodej. Posvíti si nejen na Aukro. Dostupné z www: <http://ekonomika.idnes.cz/bernak-zkouma-internetovy-prodej-posviti-si-nejen-na-aukro-p4m-ekonomika.aspx?c=A100119_222547_ekonomika_iky> nebo Monika Ginterová: Novinky.cz [online]. 2010 [2012-06-13]. Finanční úřady jdou po maminkách, které si vydělávají na internetu. Dostupné z www: <<http://www.novinky.cz/finance/192798-financni-urady-jdou-po-maminkach-ktere-si-vydelavaji-na-internetu.html>> .

² Vyjádření Ing. Jana Křížka pro server Novinky.cz – Monika Ginterová: Novinky.cz [online]. 2010 [2012-06-13]. Finanční úřady jdou po maminkách, které si vydělávají na internetu. Dostupné z www: <<http://www.novinky.cz/finance/192798-financni-urady-jdou-po-maminkach-ktere-si-vydelavaji-na-internetu.html>> .

³ „Osoby zúčastněné na správě daní a správce daně vzájemně spolupracují.“ – ustanovení § 6 odst. 2 daňového řádu.

⁴ Kobík, J. – Kohoutková, A.: Daňový řád s komentářem. 1. vydání, 960 stran, Anag, spol. s r.o., Olomouc 2010, ISBN 978-80-7263-616-7, str. 214

⁵ Viz zejména ustanovení § 36 odst. 2 daňového řádu.

*Jsem fyzicky naprosto vyčerpaný. V rámci elektronických obchodů jsem právě předisponoval tuny materiálu na nového odběratele.
Kresba: Ivan Svoboda*

Daňový řád současně definuje sankce pro případ, že by výzvě nebylo vyhověno, a to formou pořádkové pokuty, která může být uložena až do výše 50 000 Kč.

K otázce zdanění příjmů fyzických osob z prodeje movitých věcí

Jak již bylo zmíněno, případ aukčního serveru Aukro.cz se dotýkal fyzických osob (zejména nepodnikatelů), které dosahovaly příjmů z prodeje movitých věcí. Na tomto místě je vhodné připomenout, jak daňový systém České republiky ke zdanění takových příjmů koncepčně přistupuje.

Předně je nutné zmínit ustanovení § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o daních z příjmů“). Podle tam uvedených úprav jsou příjmy z prodeje movitých věcí s určitými výjimkami⁶ osvobozeny od daně. Zdánlivě by tedy bylo možné dovodit (a je to i častý argument dotčených poplatníků), že příjmy z jakéhokoliv prodeje movitých věcí zdanění nepodléhají.

Uvedený výklad by však byl koncepčně chybný. Již dříve dovodil Nejvyšší správní soud, že pokud by se jednalo o příjmy z činnosti, která naplňuje znaky podnikání, pak třebaže příslušné oprávnění získáno nebylo, nelze dojít k závěru, že by taková činnost zdanění nepodléhala: „Zákon o daních z příjmů výslovně nerozděluje příjmy na ty, které jsou nabyty v souladu se zákonem, a tudíž podléhají zdanění a na příjmy protiprávní, jež by tak byly výlučně předmětem trestněprávní

represe nebo případně předmětem sankcí podle zvláštních předpisů.“ Čistě z teoreticko-právního hlediska by totiž došlo k nerovnosti subjektů před zákonem, neboť ta osoba, která příslušné oprávnění k provozování podnikatelské činnosti získala, by byla daňově znevýhodněna oproti osobě, která podniká neoprávněně: „...ve sféře práva veřejného, tedy i práva daňového, chování contra legem má zvláštní dopady. Nelze totiž stejná nebo dokonce větší daňová zvýhodnění přiznat těm subjektům, kteří právní předpisy porušují oproti těm, kteří se chovají secundum legem.“⁷

Z uvedeného tedy vyplývá, že meritem věci je posouzení skutečnosti, zda daná fyzická osoba provádí činnost, jež naplňuje znaky podnikání či nikoliv. Pojem „podnikání“ definuje zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „obchodní zákoník“), konkrétně v ustanovení § 2 odst. 1: „Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.“ Z tohoto vymezení vyplývá, že musí být splněny následující znaky:

- a) soustavnost,
- b) samostatnost,
- c) výkon činnosti vlastním jménem,
- d) výkon činnosti na vlastní odpovědnost,
- e) provozování činnosti za účelem dosažení zisku a
- f) realizace činnosti podnikatelem.

Je možné vyložit, že uvedené znaky musí být naplněny kumulativně. Obchodní zákoník také v ustanovení § 3a odst. 1 nepřímo definuje, že neoprávněně podniká mimo jiné ten, kdo nemá k podnikání příslušné oprávnění.

Lze dojít k závěru, že klíčovými znaky jsou „soustavnost“ a provozování činnosti „za účelem dosažení zisku“. Zejména soustavnost lze považovat za do jisté míry neurčitý pojem, který není právními předpisy blíže obsahově vymezen. Splnění tohoto znaku, tedy zejména zda jde o činnost jednorázovou či pravidelnou (v určitých opakujících se intervalech), závisí vždy na posouzení okolností konkrétního případu.

Nejvyšší správní soud například posuzoval, zda správce daně správně zhodnotil pojmové znaky podnikání u fyzické osoby, která prostřednictvím portálu Aukro.cz uskutečnila obchody se starožitnostmi, přičemž v letech 2007 a 2008 dosáhla z této činnosti příjmy cca 2,7 mil. Kč. Starožitnosti prodávala několikrát měsíčně s tím, že nedosahovala jiných příjmů. Poplatník ve věci uváděl, že se jednalo o prodej předmětů, které jako sběratel dlouhodobě nashromáždil. V daňovém řízení však vyšlo najevo, že prodával i předměty, které v průběhu dotčených let také nakupoval.

⁶ Výjimka se týká příjmů z prodeje motorových vozidel, letadel a lodí, nepřesahuje-li doba mezi nabytím a prodejem dobu jednoho roku. Osvobození se nevztahuje rovněž na příjmy z prodeje movitých věcí, pokud jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku v souladu s ustanovením § 4 odst. 4 zákona o daních z příjmů, a to do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku.

⁷ Obě citace z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2007, č. j. 5 Afs 148/2006 - 50

Nejvyšší správní soud konstatoval, že správce daně na základě konkrétních okolností správně posoudil, že poplatník vykonával činnost soustavně, přičemž uvedl: „Stanovení hranice, kdy se v případě sběratelské činnosti – s ohledem na kritéria soustavnosti a ziskovosti – již nejedná o „koníčka“, nýbrž o podnikatelskou činnost, je možné vždy dle okolností konkrétního případu. O podnikání se tak nebude jednat v případech, kdy je sice soustavně (tedy pravidelně, v určitých opakujících se intervalech) vykonávána sběratelská činnost, jejím účelem je však především ukojení sběratelské vášně, nikoli získávání příjmů (byť ty zde vzniknout mohou) sloužících k obživě. O podnikání však nebude možné hovořit ani v případech, kdy sice příjem z prodeje sběratelských předmětů poslouží k zisku příjmů, nicméně tento příjem vznikne toliko jednorázově či nahodile (např. jednorázový prodej starožitných předmětů získaných dědictvím).“⁸

Dále se Nejvyšší správní soud vyjádřil k otázce osvobození příjmů: „Z daňového hlediska je třeba doplnit, že logika osvobození od daně z příjmů prodeje movitých věcí dle ustanovení § 4 odst. 1 písm. c) zákona o daních z příjmů je zjevně založena na tom, že tímto prodejem v podmínkách tržního prostředí a priori nedochází k navýšení majetku daňového subjektu, nýbrž pouze k jeho vyjádření odpovídajícím peněžním ekvivalentem. Ve skutečnosti tak nevzniká příjem ve vlastním slova smyslu, který by bylo možno zdaňovat.“⁹

Závěr

Je možné tedy uzavřít, že jsou-li naplněny pojmové znaky podnikání, nelze příjmy z prodeje movitých věcí dosažené z této činnosti osvobodit od daně v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 písm. c) zákona o daních z příjmů. V této souvislosti zbývá dořešit otázku, v rámci jakého dílčího základu daně mají být příjmy fyzické osoby zdaněny. Teorie i praxe se shoduje na závěru, že příjmy z neoprávněného podnikání se zdaňují v rámci dílčího základu daně podle § 10 Ostatní příjmy, nikoliv v rámci dílčího základu daně podle § 7 Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti. Tato skutečnost může samozřejmě vést k jiné výši základu daně, a to z důvodu úzeji definovaných výdajů, které lze od zdaňovaných příjmů odečíst.

Jan Molín

Ing. Jan Molín, Ph.D. absolvoval obor Účetnictví a finanční řízení podniku na Fakultě financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze. Působí na katedře finančního účetnictví a auditingu, kde v roce 2010 obhájil doktorskou práci. Od roku 1999 je daňovým poradcem, praxi vykonává v účetní a poradenské společnosti MIVO s.r.o., kde je současně jednatelem.

^{8,9} Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2012, č. j. 2 Afs 52/2011 - 46

Kopete za nás,
děkujeme!

 faust*
software jako výhoda.

**Faust pokrývá celou
auditorskou agendu**
(spis, testy, výběr vzorků).

Dejte na doporučení Vašich
kolegů a **vyzkoušejte** systém
Faust přímo při Vaší práci.

* V rámci neustálého vývoje měníme tvář i my!

inzerce

Specifika auditu účetních jednotek zabývajících se elektronickým obchodováním

Hana Mužátková

Pojem e-business dnes patří k nejpoužívanějším termínům v ekonomicky orientovaných časopisech. E-business v překladu znamená elektronické podnikání a je hlavním představitelem tzv. nové ekonomiky, související s rozvojem internetu a telekomunikací. Společně s dalšími aktivitami, jako je například e-government či e-learning, stojí e-business za dnešním rozma-

chem tohoto oboru, který může být definován jako komplexní používání informačních a komunikačních technologií na podporu všech aktivit podniku.

Většina lidí si pod pojmem e-business představí pouze internetové obchody či rezervační systémy, např. u cestovních agentur. E-business však není pouze e-commerce (elektronické obchodování), patří sem i mnoho dalších aktivit, jejichž cílem je podpora a zvýšení efektivity podnikových procesů, jako jsou nejrůznější systémy pro správu dat, CRM systémy (řízení vztahu se zákazníky), intranety, extranety.

Zatímco e-commerce se primárně soustřeďuje na elektronické obchodování, e-business se oboru elektronického podnikání věnuje komplexněji.

Komplexní nasazení aplikací a principů elektronického podnikání účetní jednotky zajišťují buď prostřednictvím vlastních IT oddělení nebo využívají částečně služeb systémových integrátorů. V praxi je často využito outsourcingu IT řešení.

E-business může mít následující podobu:

- E-shop - Internetové obchody jsou moderní a stále oblíbenější formou obchodování. Jejich obliba je dána především trvalou dostupností a také jednoduchostí nákupu a možností nákup realizovat z pohodlí domova nebo z kanceláře.
- E-aukce - Elektronické nákupní (reverzní) aukce je možné označit jako velice progresivní systém nákupu, jehož výhodou je zejména minimální časová náročnost realizace.
- E-banking - Synonymem pro výraz e-banking je v současné době především internetové bankovníctví.

V následujícím textu se budu věnovat zejména podnikání prostřednictvím e-shopů jako podmnožinou e-commerce. O dopadech na provádění auditu v oblasti elektronického obchodu pojednává zejména Mezinárodní auditorský pokyn pro praxi IAPS 1013 – Vliv elektronického obchodování na účetní závěrku (Electronic Commerce – Effect on the Audit of Financial Statements). Samostatně se tímto pokynem zabýval článek v časopise Auditor č. 10/2011. Účinnost tohoto pokynu byla sice v prosinci 2011 zrušena, avšak jeho

obsah může být dobrou inspirací a zdrojem informací pro auditorské postupy v této oblasti a lze předpokládat, že v budoucnosti bude pokyn nahrazen obdobným předpisem. V tomto pokynu jsou zmíněny následující auditorské standardy společně se specifiky týkajícími se tohoto podnikání. Dále se pokusím uvést nejenom tyto standardy, ale i například specifika případných účetních problémů v návaznosti na tuto oblast podnikání. Jedním z prvních standardů, který bych ráda uvedla, je *ISA 300 Plánování auditu účetní závěrky*. V rámci plánování auditu účetní závěrky týkající se elektronického obchodu by auditor měl zvážit, jaká úroveň znalostí a schopností členů auditního týmu je potřeba v závislosti na složitosti aktivit účetní jednotky. Auditor zváží, zda členové týmu, kteří budou přiděleni na danou zakázku, mají potřebné znalosti informačních technologií (IT) a internetového podnikání k provedení auditní zakázky. Právě tyto znalosti mohou být klíčové pro pochopení vazby mezi účetními výkazy účetní jednotky, její strategií a aktivitami v elektronickém obchodě, používanými informačními technologiemi, resp. informačními systémy a riziky, kterým účetní jednotka čelí, a jejím přístupem k nim. Dále má vliv na podstatu, rozsah a načasování auditních procedur.

Dalším standardem, který stojí za zmínku, je *ISA 315 Identifikace a vyhodnocení rizik významné (materiální) nesprávnosti na základě znalosti účetní jednotky a jejího prostředí*. Auditor je povinen provést auditní postupy vedoucí k vyhodnocení rizik, které budou východiskem pro identifikaci a vyhodnocení rizik významné (materiální) nesprávnosti na úrovni účetní závěrky a na úrovni tvrzení (tzv. assertions). Postupy vyhodnocení rizik však samy o sobě neposkytují dostatečné a vhodné důkazní informace jako základ pro výrok auditora. V souvislosti s elektronickým obchodem by se měl auditor zaměřit zejména na získání dostatečné znalosti o podnikání dané účetní jednotky, které mu umožní identifikovat a porozumět transakcím a přístupu účetní jednotky. Protože tyto mohou mít významný vliv na účetní výkazy či výrok auditora.

Porozumění by mělo zahrnovat všeobecnou znalost ekonomiky a podnikání, ve kterém účetní jednotka působí. Růst oblasti elektronického obchodu má významný vliv na dříve tradiční obchodní prostředí. Auditor by tyto informace měl získat prostřednictvím dotazování zodpovědných pracovníků za účetní výkaznictví, stejně jako dotazováním pracovníků přímo zapojených do aktivit v oblasti elektronického obchodu. Informace získané pouze od pracovníků zodpovědných za účetní výkaznictví mohou být zkreslené a ne vždy dostatečné k identifikaci a vyhodnocení rizik významné nesprávnosti. V průběhu dotazování by se měl auditor průběžně

zamýšlet nad tím, jaký vliv mají tyto informace na účetní výkazy. Skutečnosti, které jsou relevantní v případě zvažování strategie elektronického obchodu účetní jednotky v kontextu porozumění kontrolnímu prostředí, mohou zahrnovat pochopení, jak strategie elektronického obchodu koresponduje s celkovou strategií podnikání účetní jednotky či zda elektronický obchod podporuje nové aktivity účetní jednotky nebo je pouze prostředkem, jak zefektivnit stávající aktivity, jaké jsou zdroje výnosů účetní jednotky a jakým způsobem účetní jednotka tyto výnosy rozeznává.

Čím více je účetní jednotka zapojena do elektronického obchodu, tím více se její vnitřní systémy stávají integrovanějšími a komplexnějšími, a toto přináší nová rizika, která v tradičním způsobu obchodu neexistovala či byla nevýznamná (jako například zabezpečení dat a rizika spojená s provozováním IT systémů, které významně podporují fungování elektronického obchodu). Ne všechny účetní jednotky mají dostatečné vlastní zdroje k provozování a údržbě těchto systémů tak, aby splňovaly vysoké nároky na zabezpečení a účetní jednotky tedy často zvažují či již přímo používají služeb servisních organizací. Pokud je to pro danou auditní zakázku relevantní, měl by auditor použít ISA 402 *Zvažované skutečnosti týkající se účetní jednotky využívající služeb servisní organizace*. Rizika přímo související s působením v oblasti internetového obchodu mohou být následující:

- ztráta integrity transakcí, která může mít vliv na nedostatečnost dokumentace v elektronické či písemné podobě,
- riziko ztráty dat v důsledku neadekvátního zabezpečení systému či zneužití dat účetní jednotky způsobené neautorizovaným přístupem k těmto datům,
- nesprávné aplikace účetních pravidel v souvislosti se složitostí transakcí v návaznosti na příslušnou obecnou právní legislativu a účetní legislativu,
- nedodržení specifických daňových předpisů, zejména pokud je povoleno podnikání přes hranice státu.

Právě otázkou legislativy se zabývá ISA 250 *Přihlížení k právním předpisům při auditu účetní závěrky*. Tento standard poukazuje zejména na to, že auditor by měl v případě plánování zakázky získat všeobecné porozumění o tom, jaká legislativa či regulace působí na dané podnikání účetní jednotky, v našem případě tedy na elektronické obchodování.

Poté co je provedena identifikace rizik, měl by auditor postupovat v souladu s ISA 330 *Reakce auditora na vyhodnocená rizika*. Jak již bylo zmíněno, jedním z významných rizik bude zejména závislost účetní jednotky na IT systémech a jejich zabezpečení. Systémy v oblasti elektronického obchodu jsou vysoce automatizované, množství transakcí zpracovaných či provedených účetní jednotkou bude obvykle též obrovské, a právě z tohoto důvodu auditor zřejmě nebude

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE katedra finančního účetnictví a auditingu

otevřít v souladu s § 60 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách
v období **od října do prosince 2012**
následující dva kurzy celoživotního vzdělávání:

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS)

Podrobné seznámení s problematikou IFRS včetně praktických příkladů jejich implementace v ČR.

Finanční účetnictví pro pokročilé

Cyklus třinácti soustředění seznamujících s aktuálními problémy českého finančního účetnictví.

Veškeré informace o obsahu a zaměření kurzů a elektronickou přihlášku získáte na adrese:
<http://kfua.vse.cz/> (sekce „Vzdělávání pro veřejnost“).

Kontakt: telefon: 224 095 125, fax: 224 095 198, adresa: Katedra finančního účetnictví a auditingu VŠE v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3 – Žižkov, e-mail: vasek@vse.cz nebo ddvorak@vse.cz

schopen snížit auditorské riziko na akceptovatelnou úroveň pouze s použitím testů věcné správnosti, resp. aplikací plně substantivního přístupu. Bude zřejmě nutné identifikovat aplikační a IT závislé kontroly a IT všeobecné kontroly k pokrytí rizik na daných významných účtech, resp. tvrzeních. Bude rovněž nutné zvážit

využití IT specialistů k testování IT všeobecných kontrol se zaměřením na změnové řízení a přístupová práva.

V prostředí elektronického obchodu jsou kontroly týkající se integrity dat zaměřené zejména na:

- validaci vstupních dat,
- zamezení duplicity či opomenutí transakcí,
- zajištění, že podmínky obchodu, jako např. platební a dodací podmínky, jsou dohodnuty před zpracováním samotné objednávky,
- zamezení nekompletního zpracování transakcí před nezbytným dokončením všech navazujících kroků (přijetí objednávky, přijetí platby, dodání služby či zboží a zaúčtování transakce),
- zabezpečení dat a jejich uchovávání.

Právě v důsledku závislosti na IT systémech nemusí existovat papírové dokumenty, ale pouze elektronická data, která mohou být změněna či zrušena, aniž by byla evidence v systému, že k této změně či zrušení došlo. Auditor by proto měl zvážit, zda pravidla zabezpečení dat a příslušné kontroly jsou implementovány a zajišťují dostatečnou bezpečnost toho, že nedojde k neautorizovanému přístupu do účetního systému či k účetním záznamům nebo k systémům, které poskytují data pro účetnictví. Testování elektronických evidencí je nutnou součástí prováděných auditních procedur a měla by mu být věnována zvláštní pozornost. Strategii při auditu účetních jednotek působících v oblasti elektronického obchodu bude tedy většinou kombinace testů věcné správnosti (testů substantivních) a testů spolehlivosti (testů kontrol), a tyto testy by měly být nastaveny tak, aby pokryly případné účetní problémy týkající se např.:

- rozeznání výnosů ve správné výši a správném období,
- ocenění zásob zboží včetně vlivu množstevních a jiných slev,
- tvorby opravných položek k zásobám,
- tvorby rezerv na záruční opravy a vratky zboží,
- znehodnocení pohledávek z titulu plateb platebními kartami v případě, že autorizace platby nebyla provedena před samotným dodáním zboží,
- věrnostních programů.

A proč právě tyto problémy vnímám jako zásadní pro oblast elektronického obchodu?

Rozeznávání výnosů ve správné výši a správném období je závislé na dodacích a cenových podmínkách, které nemusí být stejné pro všechny případné zákazníky. Měla by být tedy věnována zvláštní pozornost tomu, jakým způsobem má účetní jednotka tyto odlišnosti podchycené a jakým způsobem na ně reaguje v okamžiku pořizování účetních záznamů. Dále je nutné poznamenat, že v současné moderní době dochází ke stále větší diverzifikaci produktů a služeb a zároveň jejich vzájemné integraci, a to zejména těch, které jsou prodávány přes internetové kanály. Mnohdy je velmi obtížné rozhodnout o vhodných pravidlech zobrazení výnosů. Různé produkty a služby jsou často integrovány do jedné nabídky, činnosti s nimi spojené mnohdy přesahují jedno a více období a tradiční účetní legislativa tyto komplexní výnosové transakce často neřeší a nedává na ně dostatečnou odpověď. V těchto případech je nutné, aby účetní jednotka našla účetní metodiku, která bude věrně zobrazovat podstatu jejich transakcí, a auditor musí tuto metodiku pečlivě posuzovat.

Účetní jednotky v oblasti elektronického obchodu většinou nabízejí služby a ještě ve větší míře zboží, a proto zásoby budou jistě významným účtem, který podléhá zejména riziku nesprávného ocenění. Účetní jednotky by měly mít detailně zpracovanou směrnici ocenění zásob, která nejenom podchytí, co je součástí ceny pořízení, ale též jaký vliv na ocenění mohou mít množstevní a jiné slevy.

Zboží, které elektronické obchody nabízejí, může podléhat riziku sezónnosti, rychlému vývoji technologického pokroku, a proto je důležité věnovat pozornost tvorbě opravných položek k zásobám. Pravidla tvorby opravných položek by měla zohledňovat specifika daného nabízeného zboží, a proto se můžeme setkat s různými přístupy ke tvorbě opravných položek, které mohou být akceptovatelné pro určitý druh zboží a na druhou stranu plně nevyhovující pro jiný typ zboží.

V oblasti nakupování pomocí internetového obchodu je velice oblíbenou možností vrátit zboží bez udání důvodu do 14 dní od data nákupu dle § 53 odstavce 7 Občanského zákoníku (v případě, že dodavatel nepředal spotřebiteli informace, které je povinen předat písemně nebo jiným obdobným způsobem podle ustanovení § 53 odstavců 4 a 6, činí tato lhůta pro odstoupení 3 měsíce od převzetí plnění). Tato možnost může způsobit, že zboží nakoupené před koncem roku bude vráceno po konci roku. Účetní jednotky by měly na tuto možnost reagovat buď tvorbou rezerv na vratky zboží nebo v některých případech je namísto uvažovat i o tom, zda by výnos neměl být rozeznán až po uplynutí lhůty. Další tvořenou rezervou může být například rezerva na reklamace.

Pokud má účetní jednotka významné pohledávky po splatnosti, opravné položky k pohledávkám by též měly být centrem pozornosti. Tato skutečnost v podnikání, které pracuje většinou na peněžní bázi, by mohla

upozorňovat na nefungující kontrolní prostředí či manipulaci s výsledky účetní jednotky.

Podstatou věrnostních programů je odměnit zákazníky za jejich věrnost. Hlavním motivem je snaha přimět zákazníka, který nakoupil nebo využil služby, aby se stal trvalým zákazníkem. Jestliže zákazník nakoupí zboží nebo služby, jednotka mu přizná věrnostní kredity (často označované jako „body“). Zákazník může proměnit tyto věrnostní kredity za takové odměny, jako jsou zboží a služby zdarma nebo se slevou. Právě možnost proměnit věrnostní kredity za různé typy odměn má přímý vliv na účetní výkaznictví. Při nesprávné účetní metodice by poskytování odměn v jednom roce a čerpání v následujícím roce mohlo způsobit nadhodnocení hospodářského výsledku v jednom roce a podhodnocení hospodářského výsledku v následujícím roce, a proto je třeba této problematice věnovat specifickou pozornost. V době narůstající obliby věrnostních programů by dopad na hospodářský výsledek mohl být významný.

V článku byl uveden pouze namátkový výčet oblastí, které jsou předmětem auditu u účetních jednotek zabývajících se elektronickým obchodováním. Ve skutečnosti je oblastí zájmu mnohem více a často se liší audit od auditu.

Závěrem

Podnikání v oblasti elektronického obchodu má svá specifika, a tedy i audit účetních jednotek podnikajících v tomto oboru má svá specifika. Klíčové pro úspěšné provedení auditu bude zejména pochopení a porozumění strategií a podnikatelským aktivitám účetních jednotek, správný výběr členů auditních týmů s důrazem na znalost IT technologií. Závislost účetních jednotek na IT technologiích a systémech je obrovská, stejně jako množství transakcí zpracovaných plně automaticky IT systémy. Právě z tohoto důvodu auditor zřejmě nebude schopen snížit auditní riziko na akceptovatelnou úroveň pouze s použitím testů věcné správnosti. Auditní strategie pro účetní jednotky působící v oblasti elektronického obchodu bude tedy většinou kombinací testů věcné správnosti (testů substantivních) a testů spolehlivosti (testů kontrol).

Hana Mužátková

Ing. Hana Mužátková je manažerkou ve společnosti Ernst & Young a zaměřuje se na maloobchod a podnikání v oblasti nemovitostí. Vystudovala VŠE v Praze a získala další certifikaci při ACCA (Association of Certified Chartered Accountants). Je statutární auditorkou.

DATEV Sampling

výběry vzorků efektivně a přehledně

Zaujaly vás semináře pořádané KA ČR na téma „Výběry vzorků a jejich vyhodnocování v praxi“? Hledáte vhodný nástroj pro implementaci poznatků a informací z této oblasti?

Máme pro vás jednoduché a cenově velmi příznivé řešení!

DATEV Sampling - specializovaný software obsahující statistické metody a techniky pro **auditorské výběry a vyhodnocení vzorků**

- obsahuje testy - Výběr podle peněžních jednotek M.U.S., Compliance test, Výběr charakteristik, Hodnotový výběr,
- testy lze provádět jako modelaci výpočtů anebo přímo nad importovanými daty,
- analýza libovolného druhu a typu dat - např. účetní deník, skladové karty, karty majetku, závazky, pohledávky apod.,
- zdokumentování a vyhodnocování výsledků a testů.

Informujte se taktéž o naší nabídce programu **DATEV-AUDIT** pro komplexní vedení auditorské dokumentace dle standardů ISA.

Rádi vám naše programy předvedeme.

Více informací: audit@datev.cz, +420 541 428 911, www.datev.cz

Otestujte si své znalosti o pojmech z oblasti „e-business“

Z nabízených možností vyberte vždy jen jednu, kterou považujete za nejvhodnější.

1. **Termín „e-business“ poprvé použila společnost:**
  - a) Microsoft v roce 1990
  - b) Apple v roce 2000
  - c) IBM v roce 1996
  - d) eBay v roce 1995
2. **Pojmy „e-business“ a „e-commerce“:**
  - a) jsou prakticky stejné
  - b) e-business je širší a zahrnuje e-commerce
  - c) e-commerce je širší a zahrnuje e-business
  - d) se navzájem nedají porovnávat
3. **Zkratka CRM označuje:**
  - a) řízení lidských zdrojů a mezd
  - b) systém pro řízení konstrukce a výroby
  - c) řízení vztahů se zákazníky
  - d) systémy pro logistiku a skladování
4. **Podstatou platebního systému 3D Secure je, že:**
  - a) je zajištěný třemi různými bezpečnostními prvky
  - b) platbu mezi kupujícím a prodávajícím garantuje důvěryhodná třetí strana
  - c) se pro bezpečnost používá třírozměrná kryptografická šifra
  - d) se vztahuje pouze na embosované platební karty
5. **Mezi charakteristiky podnikání při prodeji věcí v e-shopu nepatří:**
  - a) provozování činnosti za účelem dosažení zisku
  - b) soustavnost a samostatnost provádění činnosti
  - c) výkon činnosti vlastním jménem a na vlastní odpovědnost
  - d) konkrétní druh prodáváných věcí
6. **Mezi systémy používané pro placení na internetu nepatří:**
  - a) iMoney
  - b) Bitcoin
  - c) MoneyBrokers
  - d) mPeníze
7. **Zkratka „B2B“ je používána pro systémy elektronického obchodování**
  - a) mezi firmou a spotřebitelem
  - b) mezi spotřebiteli navzájem
  - c) mezi firmami navzájem
  - d) mezi spotřebitelem a firmami
8. **Sdružení firem a podnikatelů v oboru elektronického obchodu v ČR se jmenuje:**
  - a) Svaz podnikatelů na internetu
  - b) Asociace pro obchodování na internetu
  - c) Spolek provozovatelů e-shopů
  - d) Asociace pro elektronickou komerci
9. **Zboží nakoupené v e-shopu může zákazník vrátit:**
  - a) bez udání důvodu, a to do 14 dnů
  - b) bez udání důvodů, a to do 7 dnů
  - c) pokud neodpovídá specifikaci uvedené na internetu, a to do 14 dnů
  - d) pokud neodpovídá specifikaci uvedené na internetu, a to do 7 dnů
10. **Právo zákazníka vrátit zboží zakoupené v e-shopu je upraveno:**
  - a) Občanským zákoníkem
  - b) Obchodním zákoníkem
  - c) Zákonem na ochranu spotřebitele
  - d) Zákonem o elektronických komunikacích

Mámo, vydražil jsem ti nové tepláky se slevou.

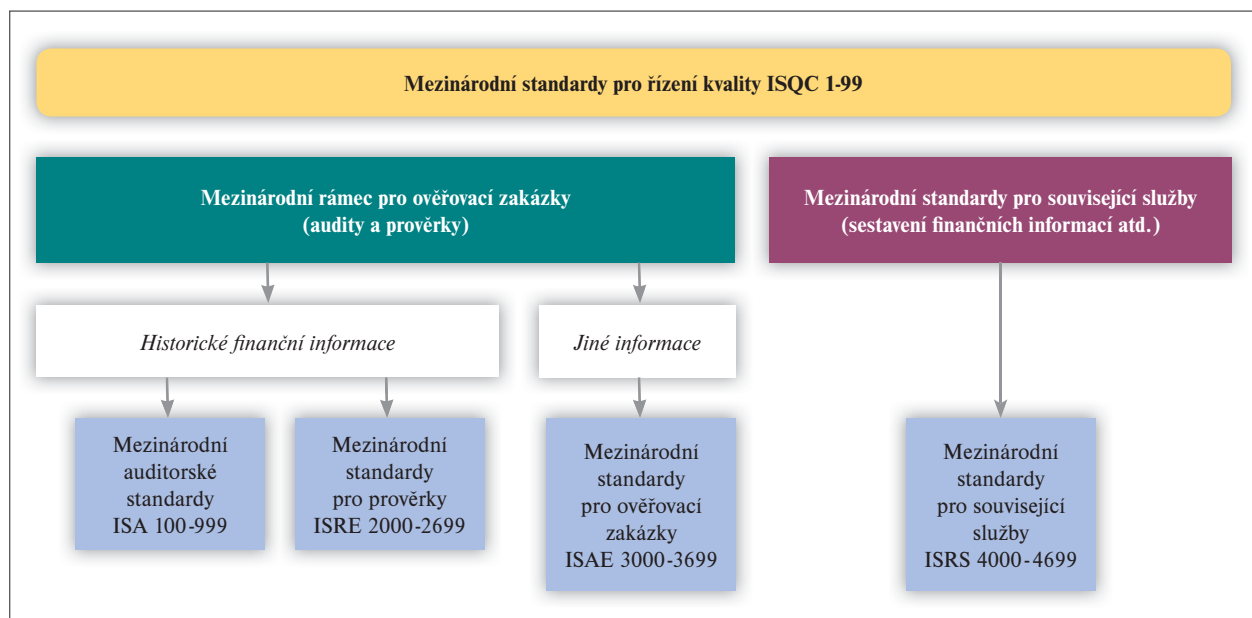
Kresba: Ivan Svoboda

Test připravil:
Ladislav Mejzlík

Auditorské standardy a typy zakázek

Na metodické oddělení Komory auditorů se často obracejí auditori s dotazy, v souladu s jakými standardy je třeba provést určitý, ne zcela běžný, typ zakázky. Cílem toho článku je shrnout typy zakázek a relevantní standardy.

Ve schématu jsou uvedeny standardy, které vydává Rada IAASB a kterými jsou auditori v České republice povinni se řídit při provádění auditů a dalších ověřovacích zakázek a souvisejících služeb. V tomto článku se nebudu zabývat standardem pro řízení kvality ISQC 1, jehož použití je povinné při provádění všech zakázek, ať už se jedná o ověřovací zakázku nebo související službu. Tím se dostáváme k tomu, že auditor může poskytovat služby dvou typů – ověřovací zakázky a související služby. Jak se od sebe tyto dva typy zakázek liší?

Ověřovací zakázka

Náležitosti a cíle ověřovací zakázky jsou vymezeny a popsány v Mezinárodním rámci pro ověřovací zakázky. V souladu s tímto rámcem je ověřovací zakázka zakázkou, v níž odborník vyjadřuje závěr s cílem

zvýšit míru důvěry předpokládaných uživatelů jiných než odpovědná strana ohledně výsledku hodnocení či oceňování předmětu zakázky vůči daným kritériím.

Co si pod tím představíte? Zjednodušeně řečeno, cílem práce auditora je poskytnout příjemci zprávy určitou míru jistoty o tom, že ověřovaný předmět zobrazuje skutečně to, co zobrazovat má. Ověřovací zakázka má pět znaků, které si přiblížíme na příkladu zakázky na provedení auditu účetní závěrky (tabulka 1).

V tabulce 1 je uvedeno, že auditor poskytuje přiměřenou nebo omezenou jistotu. Riziko ověřovací zakázky lze málokdy snížit na nulu, a tak poskytnout absolutní jistotu (ačkoli by si to uživatelé zprávy auditora přáli), a to zejména v důsledku následujících faktorů:

- Použití výběrového testování (např. výběr vzorků při auditu).

Tabulka 1

Znak	Příklad – audit účetní závěrky
Třístranný vztah, jehož se účastní odborník, odpovědná strana a předpokládaní uživatelé.	Odborník – auditor, odpovědná strana – statutární orgán, předpokládaní uživatelé – vlastníci a další zájmové skupiny
Vhodný předmět zakázky	Předmět zakázky – účetní závěrka sestavená v souladu s českými účetními předpisy k určitému datu
Vhodná kritéria	Kritéria – účetní předpisy, jejichž použití vede k věrnému a poctivému obrazu
Dostatečné množství vhodných důkazů	Důkazní informace získané během auditu
Pisemná zpráva o ověření ve formě vhodné buď pro zakázku poskytující přiměřenou jistotu, nebo pro zakázku poskytující omezenou jistotu.	Zpráva nezávislého auditora

- Přirozená omezení vnitřního kontrolního systému (v každém vnitřním kontrolním systému může dojít k chybě z důvodu lidského selhání, například v oblasti návrhu nebo změny určité kontroly).
- Většina důkazních informací, které má auditor k dispozici, je přesvědčivá, nikoli však nevyvratitelná (auditor získává důkazní informace různé spolehlivosti – nejspolehlivější jsou ty získané přímo auditorem z nezávislých zdrojů, např. bankovní konfirmace, nejméně spolehlivé ty generované přímo účetní jednotkou – např. ústní sdělení určitého pracovníka, soupis zásob k určitému datu).
- Použití úsudku při shromažďování a hodnocení důkazních informací a formulování závěrů (auditor plánuje audit a tedy i vybrané auditorské postupy na základě vlastního uvážení, pravděpodobně neexistují dva naprosto shodně provedené audity).

Přiměřená a omezená jistota

Cílem zakázky poskytující přiměřenou jistotu, kterou je například audit účetní závěrky, je snížit riziko zakázky na přijatelnou úroveň, aby byl odborník schopen vyjádřit svůj závěr, a to pozitivní formou.

Cílem zakázky poskytující omezenou jistotu, kterou je například prověrka účetní závěrky, nebo ověření zprávy o vztazích, je snížení rizika na přijatelnou úroveň, kde však je riziko vyšší než u zakázky poskytující přiměřenou jistotu. Závěr je pak vyjádřen negativní formou.

Pro srovnání uveďme oba druhy výroku.

Tabulka 2

Pozitivní forma (audit účetní závěrky)	Negativní forma (prověrka účetní závěrky)
Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví ...	Na základě naší prověrky jsme si nepovšimli ničeho, co by nás vedlo k domněnce, že příložená účetní závěrka neposkytuje věrný a poctivý obraz ...

Je zřejmé, že rozsah postupů se liší při provádění zakázky poskytující přiměřenou jistotu a při provádění zakázky poskytující omezenou jistotu (tabulka 3).

Ověřovací zakázky jsou pokryty standardy pro provádění auditu ISA, standardy pro provádění prověrek ISRE a standardy pro ověřovací zakázky jiné než audit a prověrka historických účetních informací ISAE.

Tabulka 3

Přiměřená jistota	Omezená jistota
<p>Dostatečné množství vhodných důkazů se získá jakožto součást systematického postupu, který zahrnuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumění okolnostem zakázky, • vyhodnocení rizik, • reakce na vyhodnocená rizika, • provádění dalších postupů za pomoci kombinace inspekce, pozorování, externí konfirmace, přepočtu, opětovného provedení výpočtu, analytických postupů a dotazování. Tyto další postupy zahrnují testy věcné správnosti včetně získávání potvrzujících informací, případně-li to v úvahu, a v závislosti na podstatě předmětu zakázky testy provozní účinnosti kontrol, a • hodnocení získaných důkazů. 	<p>Dostatečné množství vhodných důkazů se získá jakožto součást systematického postupu, do něhož náleží porozumění předmětu zakázky a dalším okolnostem zakázky, ale v němž jsou postupy úmyslně omezeny úměrně ve srovnání se zakázkou poskytující přiměřenou jistotu (např. v případě prověrky účetní závěrky se důkazní informace získávají především pomocí analytických postupů a dotazování).</p>

Související služby

Kromě ověřovací zakázky může auditor klientovi poskytnout také související službu, která nesplňuje nejméně jeden ze znaků ověřovací zakázky, auditor například nevyjadřuje svůj názor, není poskytnuto ujištění.

Dosud byly vydány pouze dva standardy, které upravují problematiku souvisejících služeb, a to ISRS 4400 Dohodnuté postupy v souvislosti s finančními informacemi a ISRS 4410 Zakázky spočívající v sestavení účetní závěrky.

Standardy ISA

Standardy řady ISA pokrývají problematiku auditu úplné účetní závěrky určené ke všeobecným účelům – tedy účetní závěrky sestavené (nejčastěji) v souladu s českými účetními předpisy nebo s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví ve znění přijatém EU. Při provádění auditu účetní závěrky je třeba použít vždy všechny relevantní standardy ISA, v tabulce 4 na straně 23 je uvedena sumarizace standardů, které se vztahují k formě zprávy auditora o provedení auditu.

Postupy uvedené ve standardech ISA i příklady zpráv lze, po přiměřené modifikaci, používat i při ověřování tzv. konsolidačních balíčků připravovaných pro účely konsolidace mateřské společnosti. Je však nutno podotknout, že požadavky na ověření těchto balíčků jsou často formulovány přímo auditorem skupiny a často již obsahují i požadovanou formu zprávy, která má často nejruznější omezení týkající se jejího dalšího šíření atd. Při ověřování konsolidačního balíčku často není možné použít obrat „věrný a poctivý obraz“, protože konsolidační balíčky často neobsahují dostatek informací na to, aby bylo možné věrného a poctivého obrazu dosáhnout.

Specifickou kapitolou jsou standardy řady ISA 800, které pokrývají problematiku auditů jiných výkazů či přehledů, než je úplná účetní závěrka určená pro všeobecné účely (tabulka 4 na následující straně).

V souvislosti s aplikací požadavků standardů řady ISA 800 je vhodné upozornit na to, že auditoři bývají oslovováni se žádostí o ověření daňových příznání z důvodu požadavku EU pro udělení eurolicence pro provozování mezinárodní přepravy. V takovém případě je vhodné postupovat v souladu se standardem

Tabulka 4

Standard	Typ zakázky	Aplikační doložka
ISA 700 Formulace výroku a zprávy auditora k účetní závěrce	Audit úplné účetní závěrky – nemodifikovaná zpráva	Ano – řeší požadavky zákona o auditorech na obsah zprávy.
ISA 705 Modifikace výroku ve zprávě nezávislého auditora	Audit úplné účetní závěrky – modifikace výroku ve zprávě auditora	Ne
ISA 706 Odstavce obsahující zdůraznění skutečnosti a odstavce obsahující jiné skutečnosti	Audit úplné účetní závěrky – zdůrazňující nebo jiný odstavec	Ne
ISA 710 Srovnávací informace	Audit úplné účetní závěrky – srovnávací údaje	Ano – řeší problematiku vykazování opravy chyb.
ISA 720 Odpovědnost auditora ve vztahu k ostatním informacím v dokumentech obsahujících auditovanou účetní závěrku	Audit úplné účetní závěrky – zveřejnění jiných informací společně s auditovanou účetní závěrkou	Ano – řeší problematiku ověřování souladu informací v auditované účetní závěrce a výroční zprávě.

Tabulka 5

Standard	Typ zakázky	Používáno v ČR
ISA 800 Zvláštní aspekty – audit účetních závěrek sestavených v souladu s rámcem pro zvláštní účely	Audit účetní závěrky sestavené v souladu s rámcem pro zvláštní účely – např. v souladu s požadavky definovanými smlouvou, s daňovým účetnictvím, v souladu s požadavky stanovenými regulátorem	Zřídka
ISA 805 Audity jednotlivých účetních výkazů a specifických prvků, účtů nebo položek účetního výkazu	Audit části účetní závěrky	Audit zahajovací rozvahy. Audit části účetní závěrky (např. zásoby, pohledávky) na základě požadavku mateřské společnosti.
ISA 810 Zakázky na vypracování zprávy o agregované účetní závěrce	Lze provádět jen když byla auditovaná úplná účetní závěrka, ověřuje se soulad auditované úplné účetní závěrky s agregovanou účetní závěrkou.	Zřídka

ISA 805 a ISA 800. Podrobnější informace byly publikovány v článku „Dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu“ v časopise Auditor č. 4/2012 a na internetových stránkách KA ČR v rubrice Předpisy a metodika – Metodická podpora – Dotazy a odpovědi.

Standardy ISRE

Auditor postupuje v souladu se standardy ISRE pokud provádí prověrku účetní závěrky nebo mezitímní účetní závěrky. V České republice není provádění prověrek předpisy požadováno a řada auditorů se tedy s těmito standardy prozatím prakticky nesečkala. Nejčastěji bývá prověrka požadována zahraniční mateřskou společností, a to v situaci, kdy účetní závěrka dceřině

společnosti nepodléhá auditu, ale vlastník chce mít alespoň omezenou jistotu o tom, že podává věrný a poctivý obraz. Dále mohou být postupy předepsané standardy ISRE použity při ověřování informací uvedených v „konsolidačním balíčku“, který je určen pro potřeby mateřské společnosti. Většina auditorů se s postupy obsaženými ve standardech ISRE setká při ověřování údajů ve zprávě o vztazích, které je však upraveno auditorským standardem KA ČR č. 56. Jedná se o dva standardy viz tabulka 6.

Standardy ISAE

Standardy řady ISAE pokrývají oblast ověřovacích zakázek, které nejsou auditem ani prověrkami

Tabulka 6

Standard	Kdy použít	Postupy lze aplikovat
ISRE 2400 Zakázky spočívající v prověrce účetní závěrky	Prověrku provádí auditor, který není auditorem auditované účetní jednotky.	Při provádění prověrky konsolidačního balíčku. Při ověřování údajů ve zprávě o vztazích (upraveno standardem KA ČR č. 56).
ISRE 2410 Prověrka mezitímních účetních informací provedená nezávislým auditorem účetní jednotky	Prověrku mezitímních informací (pozor, nejedná se o mezitímní účetní závěrku definovanou zákonem o účetnictví a zákonem o přeměnách, ale o výkazy sestavené k jinému datu, než je datum účetní závěrky) provádí auditor, který je auditorem společnosti, která mezitímní účetní informace sestavila.	

historických finančních informací. Rada IAASB vydala prozatím tři standardy řady ISAE:

- ISAE 3000 Ověřovací zakázky, které nejsou audity ani prověrkami historických účetních informací,
- ISAE 3400 Posouzení předpokládaných finančních informací,
- ISAE 3402 Ověřovací zprávy o kontrolách v servisní organizaci.

Auditoři v České republice nejčastěji pracují se standardem ISAE 3000, užívají jej například při provádění následujících zakázek:

- Přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků – tuto problematiku upravuje standard KA ČR č. 52, který je založen na požadavcích standardu ISAE 3000.
- Ověřování čerpání prostředků ze strukturálních či jiných fondů – některé z řídicích orgánů požadují přípravu zprávy v souladu s požadavky standardu ISAE 3000. Je však třeba podotknout, že požadavky na ověřování v této oblasti nejsou sjednocené a někdy může být požadováno i provedení dohodnutých postupů. Problematika ověřování či jiné kontroly čerpání dotací byla podrobněji rozpracována v časopisu Auditor č. 2/2012.
- Ověření splnění podmínek použití zisku u soukromých škol, které čerpají dotace a ověření dalších skutečností u těchto soukromých škol. Toto ověřování je prováděno v souladu s Metodickým pokynem MŠMT, který byl vydán v lednu 2012 a který je zveřejněn na internetových stránkách KA ČR. Ověřování je prováděno také v souladu se

standardem ISA 805 Audity jednotlivých účetních výkazů a specifických prvků, účtů nebo položek účetního výkazu.

Standard ISAE 3000 se obecně vztahuje na zakázky poskytující jak omezenou, tak přiměřenou jistotu. Vždy v kontextu dané zakázky je tedy nutné přizpůsobit postupy požadované jistotě. V uvedených příkladech zakázek je požadovaná míra jistoty však uvedena přímo v textu standardu, příručky či metodického pokynu.

Standardy ISRS

Postupy v souladu se standardy ISRS jsou používány tehdy, když auditor neprovádí ověřovací zakázku. Jak již bylo uvedeno, zakázka nesplňuje jeden nebo více znaků ověřovací zakázky, zejména není vyjádřen závěr odborníka (auditora).

Rada IAASB vydala dva standardy ISRS (tabulka 7).

Zpráva o věcných poznátcích, která je vypracována v souladu se standardem ISRS 4400 bývá obsáhlejší než například zpráva nezávislého auditora o auditu účetní závěrky, protože obsahuje popis postupů, které auditor provedl a skutečnosti, které zjistil. Je odpovědností uživatele této zprávy, aby si ze zjištěných skutečností vyvodil závěry. Za dostatečný rozsah postupů je zodpovědný objednatel, nikoli auditor. Auditor provede pouze dohodnuté postupy.

Zakázky spočívající v sestavení účetní závěrky nejsou v České republice běžně prováděny, je však třeba podotknout, že v některých zemích je auditori provádějí velmi často, a to zejména u účetních jednotek, jejichž účetní závěrka nepodléhá auditu. To, že účetní závěrka byla sestavena auditorem (či jiným náležitě kvalifikovaným odborníkem) dává jejímu uživateli vyšší jistotu o její kvalitě.

Závěrem je třeba uvést, že ačkoli je u některých zakázek zřejmé, které standardy je třeba aplikovat, u jiných zakázek je třeba výběr relevantního standardu dlouze zvažovat. V určitých případech je možno dojít i k tomu, že je nutno kombinovat postupy, které jsou požadovány několika standardy.

Markéta Jindřišková
oddělení metodiky KA ČR

Tabulka 7

Standard	Rozsah postupů	Příklady použití v ČR
ISRS 4400 Dohodnuté postupy v souvislosti s finančními informacemi	Auditor provede postupy auditní povahy, na nichž se dohodl s objednatelem, a podá zprávu o věcných zjištěních.	Provádění předinvestičních prověrek. Provádění dohodnutých postupů na části účetní závěrky (např. zásoby, pohledávky), požadovaná mateřskou společností. Kontrola čerpání prostředků z evropských fondů.
ISRS 4410 Zakázky spočívající v sestavení účetní závěrky	Odborník (auditor) sestaví finanční informace (účetní závěrku), odpovědnost za tyto informace má však vedení (statutární orgán) účetní jednotky. Auditor nevyjádří žádnou jistotu ohledně sestavené účetní závěrky.	Zřídka

Výroční kongres Evropské účetní asociace

35. výroční kongres Evropské účetní asociace (EAA) se letos konal v květnu v hlavním městě Slovinska, v Lublani. Výroční kongres trval téměř tři dny a účastnilo se jej, vzhledem ke kapacitnímu omezení, přes 1000 delegátů z Evropy a z dalších 22 zemí mimo Evropu. Veškerá jednání během kongresu se uskutečnila na Ekonomické fakultě, Lublaňské ekonomické univerzity. Před samotným zahájením kongresu se schází Výbor pro řízení kongresu a rovněž Rada, která se skládá z reprezentantů nejvíce zastoupených zemí na kongresu, ve které je Česká republika reprezentována členkou katedry finančního účetnictví a auditingu VŠE v Praze Marcelou Žárovou.

Letošní kongres byl organizován podle obvyklého vzoru. Odborný program tvořily symposia, paralelní zasedání a výzkumná fóra. Již několik ročníků jsou vybírány příspěvky do následujících oblastí: auditing; finanční analýza; účetní výkaznictví; účetnictví, správa a vedení společností; účetnictví a informační systémy; manažerské účetnictví; účetnictví veřejného sektoru; sociální a environmentální účetnictví; výuka účetnictví; daně. Celkem bylo předneseno 668 příspěvků v paralelních sekcích a na výzkumných fórech. V tomto počtu přijatých příspěvků byl také úspěšně přijat příspěvek Davida Procházký z katedry finančního účetnictví a auditingu VŠE v Praze na téma: Analýza finančních podmínek českých profesionálních fotbalových klubů.

Reforma auditu

Nejvíce pozornosti každoročně přitahují symposia, letos jich organizátoři připravili jedenáct. Audit byl letos zastoupen dvěma významnými tématy v samostatných symposiích. První symposium se týkalo návrhů Evropské komise k reformě auditu. Toto symposium vedl Henry Irving, předseda fakulty auditu a ověřování při Institutu certifikovaných účetních Anglie a Walesu (ICAEW). Klíčové oblasti auditu, které byly navrženy k reformnímu projednávání, jsou například role výborů pro audit ve vztahu k jmenování auditorů, jednání o odměně auditorů, hodnocení kvality auditu, nezávislost auditora, přiměřený přístup k auditu malých a středních podniků. Další podnětnou otázkou byla regulace auditu v Evropě, která by se měla zaměřit například na spolupráci mezi národními koordinátory tak, aby tato spolupráce vedla k podpoře silnějšího jednotného trhu, jednotného evropského pasu a přijetí mezinárodních auditorských standardů.

Druhé symposium věnované auditu s názvem „Mělo by být auditorům umožněno poskytování neauditorských služeb svým klientům?“ vedl Karel van Hulle z Evropské komise a zamýšlel se společně nad tématem se zástupci Slovinského institutu auditorů. Byly připomenuty některé stále aktuální problémy jako např. kvalita poskytovaných auditorských služeb.

V případech některých bank, které zkrachovaly brzy po auditu, jehož výrok zněl „bez výhrad“, nutně neznamená, že tyto audity byly nesprávně provedené. Související oblastí je dodržování etických norem. Jako jeden z hlavních pilířů profesní etiky je stále v popředí zájmu nezávislost, která je úzce spojena s odlišením auditorských a neauditorských služeb. Přičemž mezi neauditorské služby by měly být zařazeny především takové, kdy externí auditor kontroluje práci po sobě samém, činí manažerská rozhodnutí jménem společnosti, je v blízkém vztahu se zaměstnanci společnosti, obhajuje zájmy společnosti.

Bylo konstatováno, že požadavky na zadávání zakázek na neauditorské služby spolu se zlepšením zveřejňování informací budou napomáhat porozumění zúčastněných stran a odstraní tak některé předsudky, které v současné době v této oblasti panují. Problémy spojené s poskytováním neauditorských služeb auditovaným subjektům vedly také k řadě analýz a výzkumů, především v mezinárodním prostředí, kterých se zúčastnili např. zástupci vedení auditorských klientů, investorů, předsedů výborů pro audit. Právě výborům pro audit je přisuzována významná role. Úkolem výboru pro audit by mělo být mimo jiné také zajištění toho, aby poskytování takových služeb neohrozilo nezávislost nebo objektivitu auditora. Tento orgán by měl také navrhnout jednotnou firemní politiku pro

poskytování neauditorských služeb auditorem. Výbory pro audit by měly být povinny zveřejňovat, zda povolují svým externím auditorům poskytovat společnostem neauditorské služby. Výbor pro audit by měl jasně stanovit pravidla řešení všech odhalených střetů zájmů v souvislosti s auditorskou společností, členy představenstva a ostatními zúčastněnými stranami.

Zazněly i náměty ke zlepšení ve společnostech s kotovanými akciemi. Zlepšení se týkalo především zabezpečení transparentnosti těch řídicích procesů, které dohlíží na zajišťování neauditorských služeb a zveřejňování souvisejících údajů ve zprávě výboru pro audit, dále i údaje v komentáři k účetní závěrce, zveřejňované v současnosti u auditovaných klientů.

V praxi by mělo více firem poskytnout mnohem detailnější informace o tom, jakým způsobem hodnotí jejich výbor pro audit nezávislost auditorů. V současné době je v této oblasti obvykle zveřejňován pouze velmi obecný, standardizovaný text, který neposkytuje čtenáři téměř žádné užitečné informace. Zveřejňované informace by měly dokládat postupy, kterými výbor pro audit posuzuje nezávislost auditorů. Mimo jiné to znamená i zveřejnění detailních informací o důvodu, proč jsou neauditorské služby zajišťovány právě externím auditorem společnosti. Tyto informace by byly jistě pro zainteresované strany užitečné.

Účetní standardy

Finanční účetnictví, regulace a standardizace účetního výkaznictví v Evropě jsou na sympoziu vždy zastoupené konkrétním tématem. Evropská účetní asociace před několika lety založila svůj vlastní Výbor pro standardizaci účetního výkaznictví, jehož cílem jsou především odborné komentáře k nově vydaným IFRS. Letos tento výbor diskutoval na téma „Vliv účetních standardů“. Cílem sympoza bylo poskytnout přehled o tomto tématu z hlediska rozhodujících institucí, které se podílejí na zavádění IFRS do národních účetních systémů. Regulátoři v jednotlivých zemích se v posledních letech dožadovali toho, aby každá změna v regulaci byla ohodnocena. IASB reagovalo na tyto tendence tím, že poskytovalo studie o vlivu vydání jednotlivých

standardů a zavázalo se provádět revizi po zavedení standardu. Výbor pro účetní výkazy ve Velké Británii a Poradní výbor pro účetní výkaznictví v Evropě (EFRAG) na toto téma zveřejnily diskusní příspěvek v roce 2011. Z tohoto důvodu Výbor pro standardizaci účetního výkaznictví, který pracuje při EAA, sestavil pracovní skupinu, která reagovala na zveřejněný diskusní příspěvek EFRAG. Výsledky této práce byly prezentovány na sympoziu, kterému předsedal Peter Walton z ESSEC Business School.

Správa a vedení společnosti

Dalším tématem kongresu bylo „Známe dobré postupy pro správu a vedení společnosti?“ Diskusi vedl Sir Geoffrey Owen z London School of Economics, jednotliví řečníci byli z evropských univerzit. Velká rozmanitost v postupech pro správu a vedení společností napříč zeměmi i společnostmi svědčí o tom, že neexistuje specifický soubor optimálního mechanismu pro správu a vedení společností, který by se dal univerzálně použít ve všech firmách a v každé ekonomice. Specifické přístupy ke správě a vedení společností se mohou měnit v souvislosti s podnikatelským prostředím, ve kterém firmy pracují, v souvislosti s povahou firemních činností a rolí a projevem různých volených orgánů ve firmě. Cílem sympoza byla diskuse o efektivnosti specifických přístupů ke správě a vedení společností v odlišných právně podnikatelských prostředích a v různých typech společností. Zvláštní pozornost byla věnována vzájemným vztahům a působení mezi vnějšími institucemi (instituce regulátorů, auditorů, ratingové instituce), otázkám správy a vedení společností v různých firmách, zainteresovaným stranám na správě a vedení společností a užitečnosti provádění ratingu na komerční bázi pro investory.

Výzkum v účetnictví

Neobvyklým tématem dalšího sympoza byl behaviorální výzkum v účetnictví, který se věnoval používání výzkumných metod v psychologii a jejich možné aplikaci v účetním výzkumu. Téma „Nový dialog napříč disciplinami“ byl moderován Frankem Hartmannem z Erasmus University v Rotterdamu. K úvaze použít tuto metodu i v účetním výzkumu vedl základní fakt, že i účetní výzkum se zabývá základními lidskými činnostmi jako informační proces, rozhodování a hodnocení. Z tohoto hlediska se zkoumá jak lidské vlastnosti, organizace, ve kterých lidé pracují, a podněty ovlivňují tyto činnosti. Obě disciplíny jak ekonomie, tak psychologie jsou podpořeny akademickou literaturou za dlouhé období. V současné době jsou ekonomie a psychologie ve zvýšené míře ovlivňovány složitostí a technikami neurologie. Jak by tento fakt mohl nebo může ovlivnit výzkum v účetnictví? Pochopení, jak fungují určité části mozku, umožní přijít k podstatě fungování rozhodování, včetně rozhodování, které je do určité míry nějakým způsobem závislé, a proto nemusí vést vždy k maximalizaci hodnot, což bývá při rozhodování obvyklý

parametr. Neurovědecké důkazy, které ovlivňují a někdy i převažují u poznávacích schopností, mohou mít důležité důsledky pro tvorbu účetního manažerského systému a jeho použití. Různé oblasti výzkumu psychologie jsou zajímavé pro posluchače manažerského účetnictví, a to rizika, odměňování, ohraničení vlivů, nestrannost a motivace.

Politické síly, účetní výkaznictví a aktivity na kapitálovém trhu jako příležitosti pro výzkum a publikování byly dalším tématem vědecké rozpravy na sympoziu. Hlavním cílem bylo přitáhnout pozornost účetních odborníků k vlivu, který mají politické síly na účetní výkaznictví a aktivity na kapitálovém trhu na celém světě. Diskusi vedl Joseph Piotroski ze Stanford University. Politické faktory formují a ovlivňují podnikatelské systémy a transakce, ovlivňují vývoj externích kapitálových trhů a ovlivňují náklady na vznik, sběr a včasnou distribuci spolehlivých účetních informací. Navzdory důležité roli, které politické síly hrají v mnoha ekonomikách, zvláště v těch rozvíjejících se, pouze několik výzkumných příspěvků se zabývalo vlivem těchto sil na informační prostředí společností registrovaných na burzách cenných papírů nebo na aktivity účastníků trhu, jako jsou analytici, investoři v institucích, znalci, média, a poskytovatelé kapitálu. Politické síly představují široké spektrum činností i způsobů. Jsou to síly představující státní vlastnictví registrovaných firem, státní kontrolu bankovního sektoru nebo regulaci aktivit na kapitálovém trhu, hrozbu vyvlastnění, rozšíření vládních intervencí v podnikatelských nebo odvětvových aktivitách, korupci, politické bratříčkování, politickou konexi a převahu vlivu místních politiků. Na sympoziu se objevili nejlivnější účetní odborníci v této oblasti.

Sympozium na téma „Rozmanitost účetního výzkumu“ si všímalo velmi důležitého trendu ve výzkumu v oblasti účetnictví posledních let a předsedal mu Yves Gendron z Université Laval. Výzkum se začal diverzifikovat, jak z hlediska výzkumných otázek, tak i metod a teorií. Tomuto trendu se přizpůsobilo i několik prominentních účetních časopisů a v poslední době změnilo svoji vydavatelskou politiku tak, aby vyhověli nově vytvořené rozšířené nabídce. Avšak prominentní účetní časopisy nepředstavují většinu, a právě pro většinu nemusí být pluralismus v účetním výzkumu nezbytně přijatelný. Vžitý systém se může bránit tomu, aby schválil nové způsoby, jakým se účetnictví projevuje a jak se dělá výzkum. Některé novinky ve výzkumu nemusí vyhovovat vžitému systému kritérií, která se tradičně k hodnocení kvality výzkumu používají. Právě toto sympozium nejen upozornilo na rozmanitost v účetním výzkumu, ale vyzvalo všechny účastníky, aby se ve zvýšené míře věnovali tomuto tématu. Řečníci se během sympozia zabývali následujícími otázkami: je pluralismus ve výzkumu z hlediska otázek výzkumu, metod a teorií vždy žádoucí? Jaké jsou argumenty pro a proti tomuto trendu. Vede rozmanitost ve výzkumu vždy k lepšímu poznání?

Je výzkum v účetnictví z hlediska rozmanitosti srovnatelný s výzkumem ve financích nebo managementu? Do jaké míry současná akademická obec podporuje rozmanitost ve výzkumu?

Výuka účetnictví

Tematický okruh „Výuka účetnictví“ měla letos skutečně podobu výuky, nikoliv jen diskuse nad výukou. Organizátoři připravili půldenní interaktivní workshop jak vyučovat IFRS na příkladu případové studie k tématu pozemky, budovy a zařízení. Jedním ze třech řečníků na workshopu byl Mike Wells, člen International Accounting Standards Committee Foundation, ostatní dva řečníci byly akademici. Workshop demonstroval přínosy, které poskytují IFRS, protože vycházejí z koncepčního rámce a jsou založeny na zásadách. Cílem workshopu bylo tento přístup demonstrovat a vysvětlit jeho logický základ a přínosy. Řečníci v roli učitelů názorně popsali vztah mezi cíli, koncepty, zásadami a pravidly, které se v IFRS používají, a zkoumali, kdy a jak se používají úsudky a odhady v IFRS. Účastníci workshopu zpracovávali studii k tématu pozemky, budovy a zařízení. Na této studii, společně se svými dočasnými učiteli, rozvíjeli své dovednosti, aby mohli v budoucnu samostatně vyučovat takovým způsobem, který vychází ze znalostí koncepčního rámce pro studenty na základním, pokročilejším a pokročilém stupni znalostí. K tomuto účelu měli všichni účastníci workshopu k dispozici návod na používání IFRS, který IASB vydává knižně nebo na CD.

Vzdělávací systémy

Do oblasti výuky účetnictví spadá i téma, které se zabývalo systémem vzdělávání účetních ve světě. Řečníci byli zkušení akademici a autoři mnoha vědeckých a naučných účetních publikací. Vzdělávání účetních profesionálů trvá mnoho let. Vzdělávání má několik fází: počáteční profesní vývoj, kvalifikace nebo certifikace a kontinuální profesní vzdělávání. Počáteční profesní vývoj zpravidla obsahuje jak všeobecné účetní vzdělání, tak i praktické účetní školení. Existuje několik modelů, podle kterých je počáteční profesní vývoj realizován. Někdo začíná s účetní

ze zahraničí

profesí během univerzitního studia nebo při praktické přípravě na povolání. Jiní se rozhodnou stát účetními až po ukončení vysokoškolského studia a tudíž vstupují do účetní disciplíny bez vzdělání na tomto stupni. Sympozium se proto zabývalo výzkumem, který se týká nadace Scholarship Teaching and Learning (STL) a jeho rolí ve vývoji inovativních účetních programů. Rozhodující otázka pro učitele je, jak vyvážit očekávání rozhodujících účastníků na excelentní výuku, výzkum a praxi jak uvnitř skupiny učitelů, tak mezi profesionály a akademiky.

Nové podnikatelské modely

Poslední symposium se věnovalo vztahu účetnictví, tradiční disciplíny a nových podnikatelských modelů, které jsou založené na nově chápaných manažerských přístupech. Hrozí účetní profesi deformace, protože vnímání realizace hodnoty je změněno? Je možné argumentovat, že účetnictví se stane zastaralé ve světě podnikatelských modelů založených na síti organizací, na sociálních společenstvích a podobných parametrech. Navzdory rozvoji těchto trendů v podnikání (nové způsoby komunikace, znalosti, spolupráce, network, inovace) účetní a finanční profese udávají i nadále tempo. Tudíž

z účetně manažerské perspektivy se máme ptát: jak vyrobit informaci, která je založená na rozhodování? A z hlediska finančního účetnictví: jak zachytit tvorbu hodnoty a transakce, kde se realizuje hodnota? Z hlediska auditu se máme ptát: jak ohodnotit informaci napříč strukturou, když neexistuje sama o sobě. Sympozium bylo moderováno Christianem Nielsenem z Aalborg University.

Kongres byl uzavřen valnou hromadou Evropské účetní asociace, která potvrdila změny ve složení orgánů asociace, její účetní závěrku a vyslechla zprávu o konání loňského kongresu v Římě. Součástí valné hromady byla rovněž prezentace a pozvánka na příští kongres, který se koná 6. – 8. května 2013 v Paříži.

Odborný program 35. výročního kongresu Evropské účetní asociace byl tradičně doprovázen dvěma společnými večery, které byly příležitostí k neformálním setkáním akademiků.

Článek je zpracován jako jeden z výstupů výzkumného projektu Grantové agentury ČR „Komparativní analýza národních účetních a daňových systémů v EU s důrazem na přeshraniční fúze“ (registrační číslo P403/10/1982).

Marcela Žárová, Jaroslava Roubíčková

katedra finančního účetnictví a auditingu, VŠE v Praze

lidé a firmy

Deloitte.**Alastair Teare se stal novým generálním ředitelem ve střední Evropě**

Alastair Teare

Novým generálním ředitelem společnosti Deloitte ve střední Evropě se stal od 1. června Alastair Teare (44). Ve funkci nahradil Michaela Barringtona, který po skončení svého funkčního období odešel po více než 37 letech ve společnosti Deloitte do důchodu. K hlavním odpovědnostem Alastaira Teara jako nového generálního ředitele bude patřit práce

v 17 zemích a 41 pobočkách s více než 3700 zaměstnanci ve střední Evropě. Brit Alastair Teare pracuje v Maďarsku a během své více než dvacetileté kariéry ve společnosti Deloitte má za sebou celou řadu úspěchů, kterých dosáhl na nejrušnějších vedoucích pozicích, kdy poskytoval služby zaměřené pro finanční instituce. Od roku 2005 byl členem ve výkonném výboru Deloitte Central Europe a vedl tým expertů poskytující služby v oblasti řízení rizik. Alastair Teare nastoupil do londýnské pobočky Deloitte

ve Velké Británii v roce 1990. Od roku 1993 pracuje pro Deloitte v maďarské Budapešti. Partnerem Deloitte Central Europe byl zvolen v lednu 1999 a v letech 2000 až 2005 působil jako vedoucí partner auditního oddělení v Maďarsku, kdy se stal vedoucím partnerem pro řízení rizik v Deloitte Central Europe. Je členem Institutu certifikovaných účetních znalců v Anglii a Walesu. Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na Univerzitě v Southamptonu.

-jk-